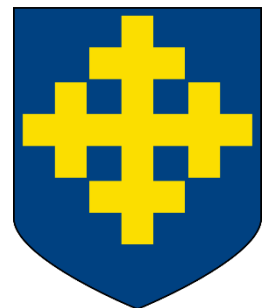

Załącznik do Uchwały nr
Rady Miasta Słupcy
z dnia

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA SŁUPCY
NA LATA 2021-2027

2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W MIEŚCIE	14
1. DANE PODSTAWOWE O MIEŚCIE	14
2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	14
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ.....	15
4. ZASOBY MIESZKANIOWE.....	18
5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY.....	20
6. EDUKACJA I WYCHOWANIE.....	26
7. KULTURA, SPORT I REKREACJA	27
8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	31
9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE.....	35
10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI.....	41
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	42
12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY.....	42
13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA	56
14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”.....	60
15. ANALIZA SWOT	74
16. WNIOSKI Z DIAGNOZY	79
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	81
IV. PROGRAMY I PROJEKTY	93
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	94
SPIS TABEL I WYKRESÓW	97

WPROWADZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi służących na poziomie lokalnym realizacji polityki społecznej. Przedstawia koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji tej polityki, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Słupcy została przygotowana na lata 2021-2027. Powstała w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Słupcy w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, poza przedstawicielami sektora pomocy społecznej, przedstawiciele oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy miasta.

Strategia ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat miasta oraz diagnozę sytuacji społecznej w mieście, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w mieście bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców miasta, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona

w następujących obszarach: *Transport i komunikacja; Sytuacja demograficzna i Problem starzenia się, Zasoby mieszkaniowe; Gospodarka i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Kultura, sport i rekreacja; Zdrowie i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Bezpieczeństwo publiczne; Pomoc społeczna i wsparcie rodziny oraz Aktywność obywatelska.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Przy istniejącym obecnie ogromnym zapotrzebowaniu na myślenie i działanie strategiczne należy pamiętać, że sam fakt przygotowania strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Tutaj, odpowiedzialność spada na lokalnych polityków, działaczy, przedstawicieli różnych instytucji, zarówno administracji samorządowej, jak i organizacji pozarządowych. I tylko ich skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Słupcy na lata 2021-2027 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Słupcy na lata 2021-2027 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku,
- Powiatowa Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Słupckim na lata 2014-2022,
- Strategia Rozwoju Miasta Słupcy na lata 2020-2029.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: 1. wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, 2. Zmniejszenie długu publicznego

i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, 5. Stworzenie Polski Cyfrowej, 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej, 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027.

Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do roku 2030, opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji 5 celów Polityki Spójności na lata 2021-2027: 1. Bardziej inteligentna Europa, 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskomisyjna Europa, 3. Lepiej połączona Europa, 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, 5. Europa bliżej obywateli). Dokument obejmuje również opis warunków podstawowych, których spełnienie determinuje możliwość uruchomienia środków w poszczególnych celach polityki w kolejnej perspektywie, opis mechanizmów koordynacji i komplementarności polityki spójności z innymi politykami Unii Europejskiej, tj. Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybołówstwa oraz instrumentami finansowanymi z Unii Europejskiej, tj. programami zarządzanymi centralnie przez Komisję Europejską, zarys finansowania programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, katalog programów operacyjnych w Polsce w latach 2021-2027 oraz opis systemu instytucjonalnego służącego realizacji Umowy Partnerstwa.

W latach 2021-2027 w ramach Polityki Spójności możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego + i Funduszu Spójności. Proponowane **programy operacyjne** obejmują: program operacyjny w zakresie infrastruktury transportu, energetyki i środowiska, zdrowia, kultury, nauki i edukacji oraz spraw społecznych, program(-y) operacyjny(-ne) w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności oraz rozwoju cyfrowego, program operacyjny w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego, program operacyjny w zakresie województw wschodniej Polski, program operacyjny w zakresie wspierania regionów z deficytem/obszarów słabszych gospodarczo, program operacyjny Pomoc Techniczna oraz 16 regionalnych programów operacyjnych.

W okresie programowania 2021-2027 zaproponowano również nowe rozwiązanie w postaci Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, którego zadaniem ma być wspieranie działań na rzecz ograniczenia negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych związanych z odejściem od węgla i zaadoptowanie się do nowych warunków.

Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku jest dokumentem, który stanowi podstawę polityki społecznej województwa. Na podstawie diagnozy społecznej, sformułowano misję i cele polityki strategiczne i strategiczne kierunki działania regionu.

Strategiczne kierunki działania w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej (Usługi społeczne, Infrastruktura społeczna, Aktywność społeczna i obywatelska, Włączenie społeczne, Koordynacja polityki społecznej) przewidują: rozwój i podniesienie jakości usług społecznych świadczonych na terenie regionu, wspieranie programów i działań mających na celu dostosowanie usług społecznych do potrzeb ich odbiorców (w tym o cechach innowacji i eksperymentu), wyrównywanie różnic w rozwoju usług społecznych w regionie, promowanie i wspieranie współpracy sektorowej i międzysektorowej na rzecz rozwoju usług, koordynację działań publicznych i niepublicznych na rzecz rozwoju usług społecznych, zwiększanie zaangażowania mieszkańców regionu w wypracowywaniu dedykowanych dla nich rozwiązań (empowerment), wyrównywanie różnic w dostępie do infrastruktury społecznej w regionie, dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb jej odbiorców, wspieranie budowy infrastruktury społecznej w regionie, wspieranie procesu deinstytucjonalizacji (przechodzenia do wspierania w mniejszych placówkach, mieszkaniach chronionych, mieszkaniach wspieranych), wspieranie aktywności

lokalnej mieszkańców (w tym grup formalnych, nieformalnych, liderów lokalnych), wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w partycypacyjnej realizacji zadań publicznych, wspieranie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w przygotowaniu do roli realizatora zadań publicznych, zwiększanie roli pracy socjalnej w rozwiązywaniu problemów społecznych, wspieranie i tworzenie programów i inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i marginalizacji społecznej oraz przeciwdziałanie ubóstwu, zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i przeciwdziałanie stereotypowemu postrzeganiu grup marginalizowanych, poszerzanie i dostarczanie wiedzy na temat problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania oraz wzmocnienie koordynacji systemu polityki społecznej.

Powiatowa Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Słpeckim na lata 2014-2022 jest dokumentem, w którym na podstawie diagnozy problemów społecznych w powiecie, wyznaczono cele i kierunki działania.

Do celów operacyjnych zaliczono: stworzenie systemu promowania prawidłowego funkcjonowania rodziny, rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, wspieranie działań na rzecz poprawy warunków życia osób starszych i rozwój integracji międzypokoleniowej, przeciwdziałanie zjawisku dziedzicznego bezrobocia w rodzinach, tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania, wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, współpracę w tworzeniu spójnego systemu wsparcia dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień, integrację osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, rozwijanie form rehabilitacji zawodowej, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz zjawisku przestępczości, tworzenie partnerstw lokalnych i regionalnych, budowanie i rozwój sektora ekonomii społecznej, profesjonalizację służb społecznych jako czynnik integracji społecznej oraz wspieranie aktywności społecznej.

Strategia Rozwoju Miasta Słupcy na lata 2020-2029 jest podstawowym dokumentem strategicznym wyznaczającym cele i kierunki rozwoju miasta.

Do kierunków działań i przedsięwzięć istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono: współpracę z gminami ościennymi w zakresie wspólnej polityki inwestycyjnej w celu pozyskiwania potencjalnych inwestorów, udostępnienie miejsc i obiektów należących do miasta na cele działalności gospodarczej i rozwój turystyki, modernizację obecnej i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w mieście, budowę i remont ścieżek pieszo-rowerowych, remont budynków użyteczności publicznej, w tym adaptację na cele społeczno-kulturalne z uwzględnieniem prac termomodernizacyjnych i usuwaniem barier architektonicznych, organizowanie konkursów tematycznych promujących walory przyrodnicze i kulturowe miasta oraz stworzenie nowej oferty spędzania wolnego czasu dla ludzi młodych.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W MIEŚCIE

1. DANE PODSTAWOWE O MIEŚCIE

Miasto Słupca jest położone w środkowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie słupeckim. Od północy i zachodu sąsiaduje z gminą Strzałkowo, natomiast od południa i wschodu z gminą wiejską Słupca.

Miasto zajmuje powierzchnię 10,31 km², co stanowi 1,2% powierzchni powiatu. Położone jest na Pojezierzu Wielkopolskim, w mezoregionie Równiny Wrzesińskiej, przy Jeziorze Słupeckim, w dorzeczu Warty, nad jednym z jej dopływów – Meszną. Do granic miasta przylega Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Długą i bogatą historię miasta dokumentują istniejące zabytki. Współczesne miasto zachowało zabytkowy układ urbanistyczny z centralnie usytuowanym zespołem, w skład którego wchodzi krzyżująca się siatka ulic i wydzielony, czworokątny Plac Wolności. Centralny rynek otaczają zabytkowe kamienice i domy z przełomu XIX i XX wieku. Do innych ciekawych zabytków w mieście należą m.in.: kościół gotycki pw. św. Wawrzyńca z połowy XV wieku, drewniany kościół pw. św. Leonarda z XVI wieku, Park miejski z 1867 roku, Zajazd Pocztowy z I połowy XIX wieku oraz budynek dawnej synagogi z połowy XIX wieku. Na terenie miasta znajdują się również stanowiska archeologiczne, z których najstarsze pochodzą z okresu neolitu. Najważniejsze jest stanowisko obejmujące grodzisko pierścieniowate na wyspie Jeziora Słupskiego tzw. „kopiec szwedzki”, będący pozostałością grodu pochodzącego z okresu halszackiego kultury łużyckiej (750-400 p.n.e.).

2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Miasto Słupca położone jest w odległości 22 km od Wrześni, 28 km od Konina oraz około 70 km od Poznania. Posiada korzystny zewnętrzny układ komunikacyjny; głównym szlakiem jest poprowadzona równoleżnikowo droga krajowa nr 92 (dawna droga krajowa nr 2). Przez miasto przebiegają 2 drogi wojewódzkie: nr 263 relacji Słupca – Dąbie i nr 466 relacji Słupca – Pyzdry. Na południe od miasta biegnie autostrada A2, która skomunikowana jest z nim za pośrednictwem

drogi wojewódzkiej nr 466. Sieć komunikacyjną uzupełniają drogi powiatowe i miejskie.

Przez obszar miasta przebiega także linia kolejowa nr 3, będąca fragmentem międzynarodowej linii kolejowej E20, łączącej Berlin z Moskwą. Na terenie miasta znajduje się 1 stacja kolejowa.

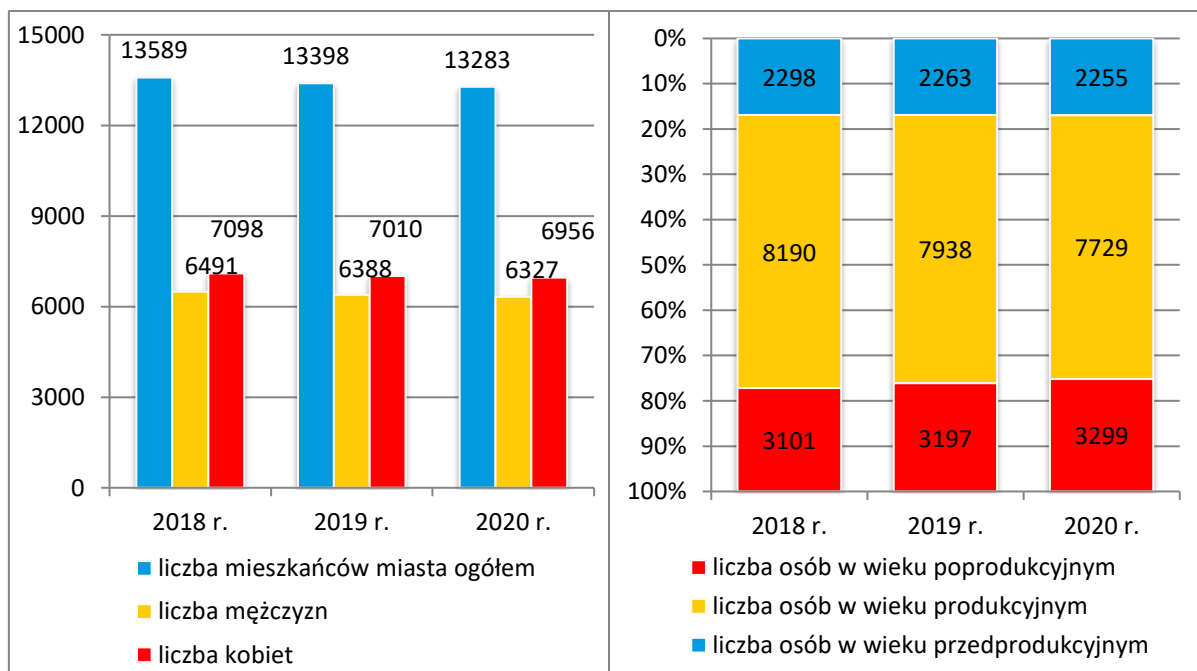
Na głównych trasach miasto posiada połączenia autobusowe, które umożliwiają przemieszczanie się mieszkańców, jak i turystów. Usługi komunikacji publicznej na jego terenie realizują: Przewozy Autokarowe Tupalski ze Słupcy, Euromatpol z Budziszawia Kościelnego oraz Małgorzata TURIST z Przecławia.

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ

Według danych Urzędu Miasta w Słupcy, w latach 2018-2020 liczba ludności miasta zmniejszała się z roku na rok (z 13.589 w 2018 r. do 13.283 w 2020 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród mieszkańców stanowiły kobiety.

W analizowanym okresie stale spadała liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, natomiast systematycznie rosła liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 1-2. Ludność miasta oraz jej struktura wiekowa w latach 2018-2020

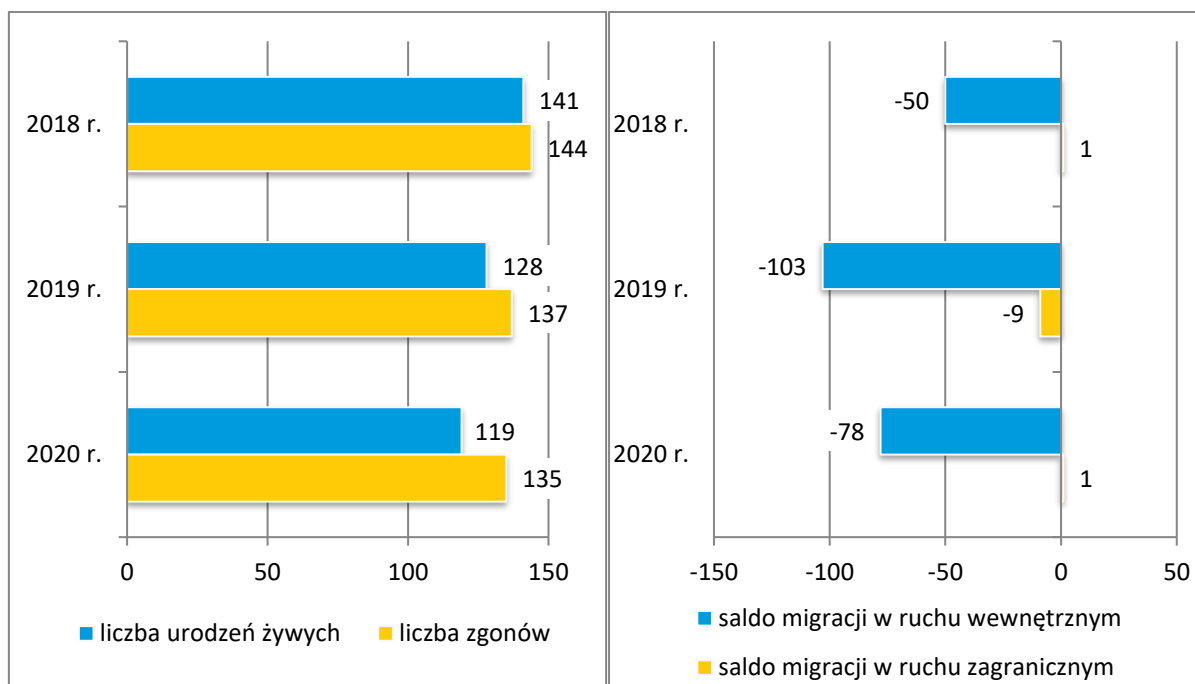

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

Według danych Urzędu Miasta w Słupcy przyrost naturalny w mieście był dodatni (+1) tylko w 2017 roku, a w kolejnych latach był ujemny (-10 w 2018 r., -28 w 2019 r., -23 w 2020 r.). Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że latach 2017-2019 w Słupcy saldo migracji odbywającej się głównie w ruchu wewnętrznym było ujemne (-53 w 2017 r., -49 w 2018 r., -112 w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców miasta przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności miasta w latach 2018-2020

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy i Główny Urząd Statystyczny.

Analizując sytuację demograficzną w mieście, należy zwrócić uwagę na systematycznie rosnący udział osób starszych w populacji miasta. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w latach 2018-2020 współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi zwiększał się z roku na rok (29 w 2018 r., 31,2 w 2019 r., 33,5 w 2020 r.). Wzrósł także odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji mieszkańców miasta (z 19,2% w 2018 r. do 21,4% w 2020 r.). Na tej podstawie przypuszczać należy, że w niedługim czasie miasto zmagać się będzie z postępującym procesem starzenia się społeczności lokalnej.

Mający obecnie miejsce dynamiczny proces starzenia się społeczeństw postępuje wskutek nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym

wydłużaniu średniej długości życia. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 roku będzie wzrastał udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat, bowiem tę grupę będą sukcesywnie zasilaly osoby urodzone w latach 1949-1965, a jednocześnie będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Po 2025 roku znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. Szacuje się, że w 2040 roku osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych.

Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów społecznych, zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym.

Problem starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie 2020-2025 będziemy mieć do czynienia z 2. grupami seniorów – młodszą (do 79 lat) i starszą (80 lat i więcej). Istnieje więc potrzeba podjęcia działań adresowanych do obu grup – prewencyjnych, zapobiegających chorobom i niedołęstwu, umożliwiających podnoszenie jakości życia i wykorzystanie potencjału młodszych oraz opiekuńczych wobec starszych.

W Słupcy do najistotniejszych problemów dotyczących seniorów zalicza się: ograniczony dostęp do świadczeń zdrowotnych, w tym do specjalistycznej opieki zdrowotnej, choroby i inwalidztwo, niski standard życia wynikający z małych emerytur i rent, samotność, poczucie opuszczenia, brak kontaktów towarzyskich i aktywności społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy wspiera seniorów poprzez m.in. usługi opiekuńcze, pomoc finansową, a także w postaci posiłków, ułatwianie dostępu do placówek oraz kierowanie do domów pomocy społecznej.

W 2020 roku Ośrodek realizował rządowy program „Wspieraj seniora”, zapewniający usługi wsparcia osób w wieku 70 lat i więcej, którzy w stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. W szczególności polegały one na dostarczaniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym spożywcze i środki higieny osobistej. Realizowano także projekt „Senior”,

w ramach którego zatrudniono dodatkowo 3 opiekunki domowe, psychologa i radcę prawnego, uruchomiono także wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego i pielęgnacyjnego.

Na terenie miasta działają także inne podmioty świadczące i mogące, w razie potrzeby, świadczyć wsparcie seniorom. Są to m.in.: Stowarzyszenie Słupecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Stowarzyszenie im. św. Brata Alberta, Klub Seniora „Odrodzenie”, Klub Seniora „Mostostalowiec”, Klub emeryta i rencisty Policji, a także liczne organizacje pozarządowe działające w obszarze opieki zdrowotnej.

Seniorzy z miasta mają możliwość udziału w licznych przedsięwzięciach kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych. Do nich adresowany jest m.in. Przegląd Amatorskiej Twórczości Seniorów, warsztaty ceramiczne, florystyczne, muzyczne, bożonarodzeniowe i wielkanocne.

Miasto wydaje również Karty Seniora, które umożliwiają skorzystanie ze zniżek udzielanych przez funkcjonujące na terenie miasta podmioty. Obejmują one m.in. tańsze bilety na seanse filmowe, niższą odpłatność za badania laboratoryjne i usługi stomatologiczne, zniżki na usługi fotograficzne, weterynaryjne, fryzjerskie, rabaty w wybranych lokalach gastronomicznych i sklepach oraz ulgi na wyjazdy wypoczynkowe i naukę języków obcych. Liczba wydawanych Kart Seniora rosła z roku na rok (74 w 2018 r., 87 w 2019 r., 134 w 2020 r.).

4. ZASOBY MIESZKANIOWE

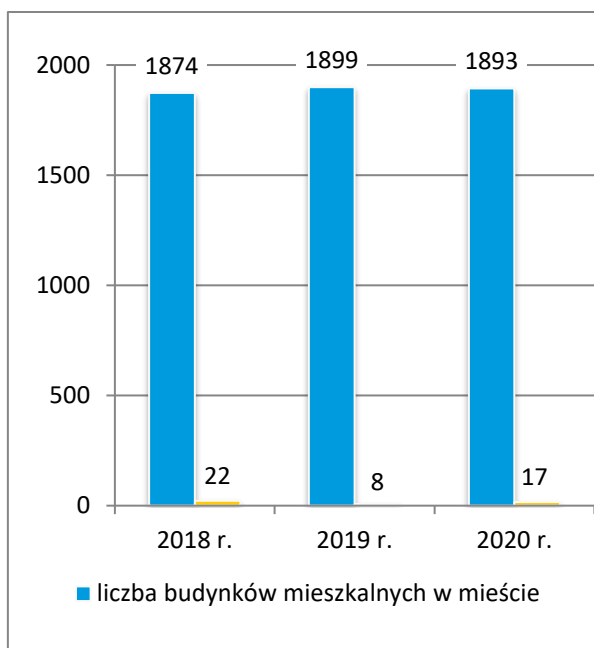
Sytuacja demograficzna w mieście jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2019-2020 liczba budynków mieszkalnych w mieście była wyższa niż w 2018 roku (1.874 w 2018 r., 1.899 w 2019 r., 1.893 w 2020 r.). Z kolei z danych Urzędu Miasta w Słupcy wynika, że w latach 2018-2020 liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach miasta stale zmniejszała się (ze 187 w 2018 r. do 170 w 2020 r.). Wśród nich było kilkanaście mieszkań socjalnych (po 11 w latach 2018-2019, 10 w 2020 r.).

W latach 2018-2020 liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów miasta zmniejszała się z roku na rok (17 w 2018 r., 11 w 2019 r.,

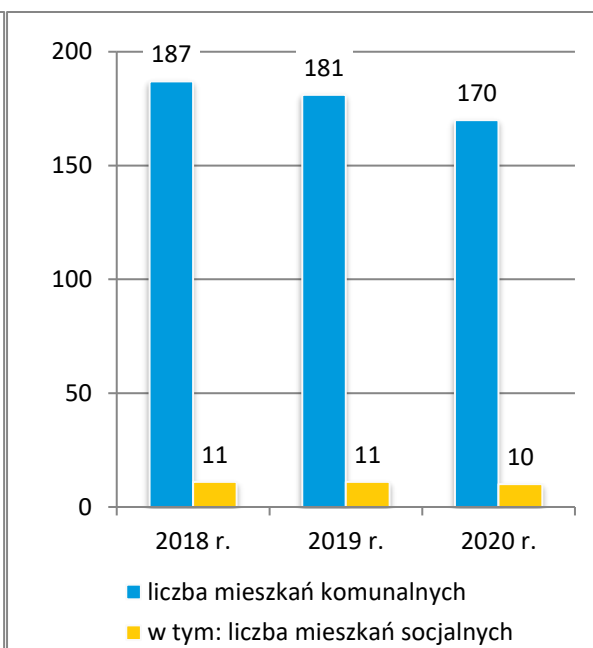
7 w 2020 r.), a na zbliżonym poziomie pozostawała liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne (36 w 2018 r., 33 w 2019 r., 35 w 2020 r.).

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w mieście przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2017-2019

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach miasta w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Miasta w Słupcy.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2019 roku większość mieszkań w mieście była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 99,3% mieszkań, łazienkę posiadało 97,2% mieszkań, a centralne ogrzewanie 92% mieszkań. Z sieci gazowej korzystało 7,7% mieszkańców miasta.

Mieszkańcy miasta, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe oraz dodatki energetyczne. Są to świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

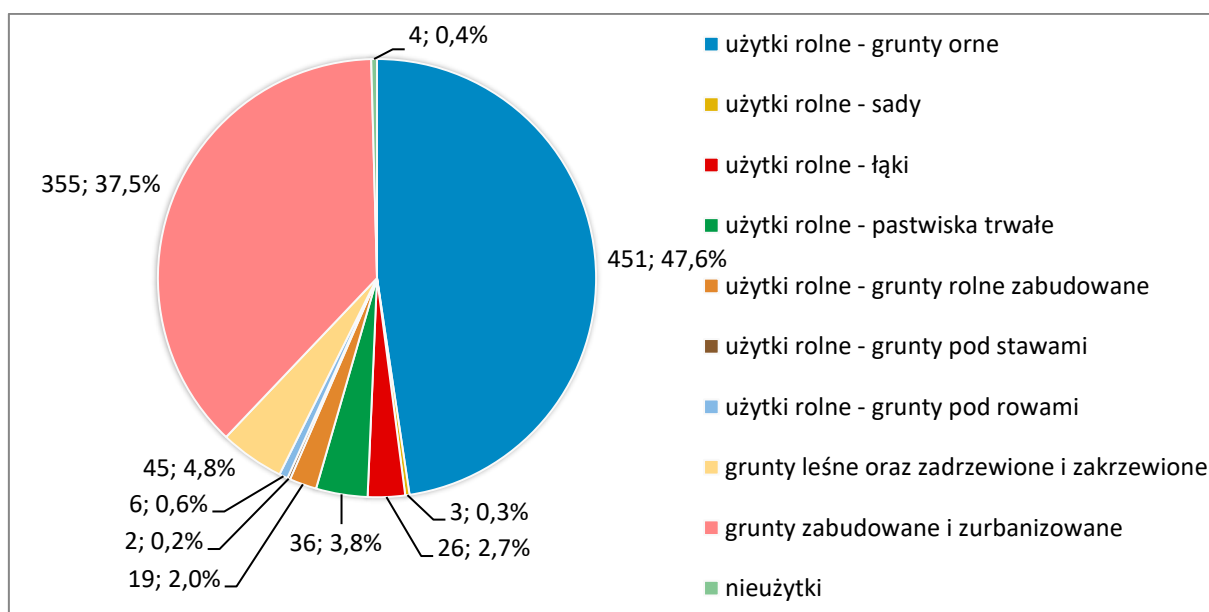
Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w mieście w latach 2018-2020

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	459	421	377
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	464.802	456.585	426.740
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	22	27	26
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	2.843	2.796	2.911

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Głównymi gałęziami gospodarki miasta Słupcy są przemysł i usługi, a pomocnicze funkcje wypełnia turystyka. Z uwagi na fakt iż powiat słupecki jest terenem typowo rolniczym, także na terenie miasta znajdują się gospodarstwa rolne, większość niewielkich, o powierzchni do 1 ha. W strukturze użytkowania gruntów użytki rolne zajmują 52,7%, w tym grunty orne (47,6%). Tereny zabudowane i zurbanizowane obejmują 37,5%, a grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 4,8% powierzchni miasta. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

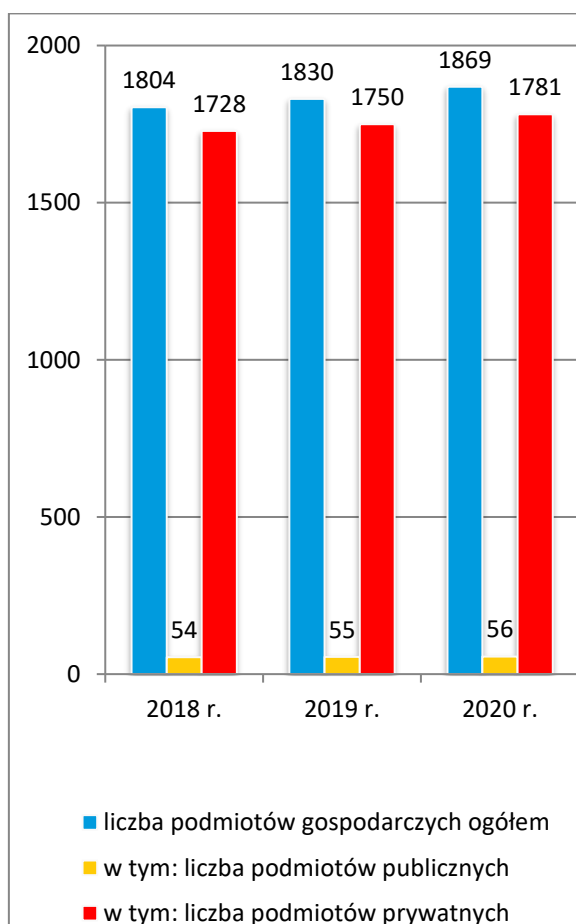
Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w mieście

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

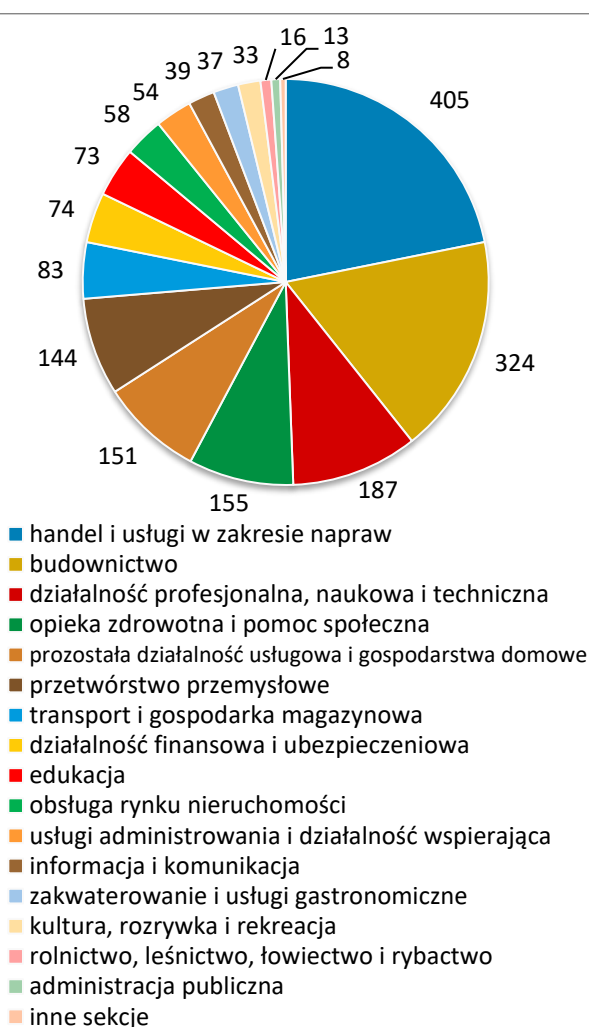
W latach 2018-2020 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście systematycznie rosła (z 1.804 w 2018 r. do 1.869 w 2020 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (1.728 w 2018 r., 1.750 w 2019 r., 1.781 w 2020 r.).

W 2020 roku dominującymi rodzajami działalności gospodarczej prowadzonej w mieście były: handel i usługi w zakresie napraw (405 podmiotów) oraz budownictwo (324). Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze publiczne i prywatne w mieście w latach 2018-2020

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w mieście w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2020 roku

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

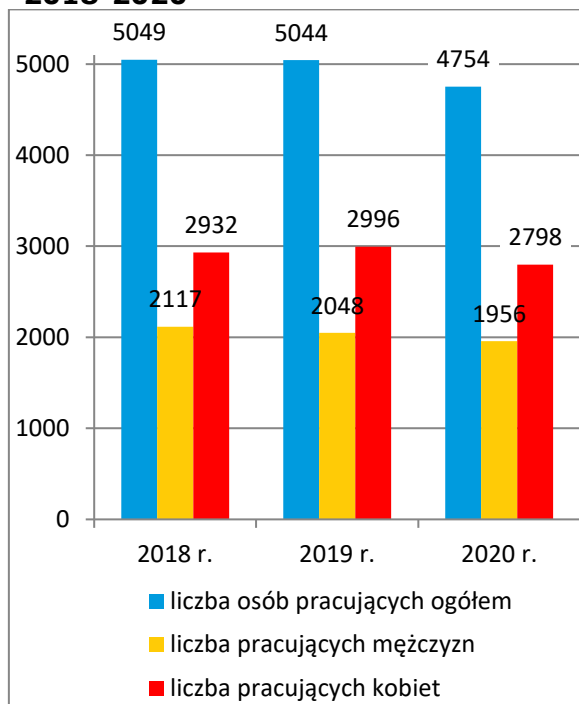
Do największych pracodawców w mieście należą: Mostostal Wechta – producent konstrukcji stalowych, Konspol-Bis sp. z o.o. – zakład uboju i przetwórstwa kurczaka, HellermannTyton sp. z o.o. – Przedsiębiorstwo produkcyjne w branży tworzywa sztuczne, Producent okien, drzwi z drewna i PCV – Słowińscy, Przedsiębiorstwo Techniczno-Handlowe „Zremb” sp. z o.o. – producent urządzeń do mechanizacji budownictwa, Spółdzielnia Inwalidów „Przyjaźń” zajmująca się przetwórstwem tworzyw sztucznych, stolarstwem i produkcją elementów elektronicznych, P.H.I.P. Czerniak – producent okien. W mieście działają także hurtownie materiałów budowlanych, firmy transportowe i spedycyjne, zajmujące się wędliniarstwem i usługami dla rolnictwa. Ze względu na ograniczenie przestrzenne na terenie miasta nie ma możliwości wyznaczenia większych terenów inwestycyjnych. Szansy rozwoju miasto upatruje w branży turystycznej.

Sytuacja gospodarcza w mieście wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 roku liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców miasta Słupcy była mniejsza niż w latach 2018-2019 (5.049 w 2018 r., 5.044 w 2019 r., 4.754 w 2020 r.). Wśród osób posiadających zatrudnienie większość stanowiły kobiety (2.932 w 2018 r., 2.996 w 2019 r., 2.798 w 2020 r.).

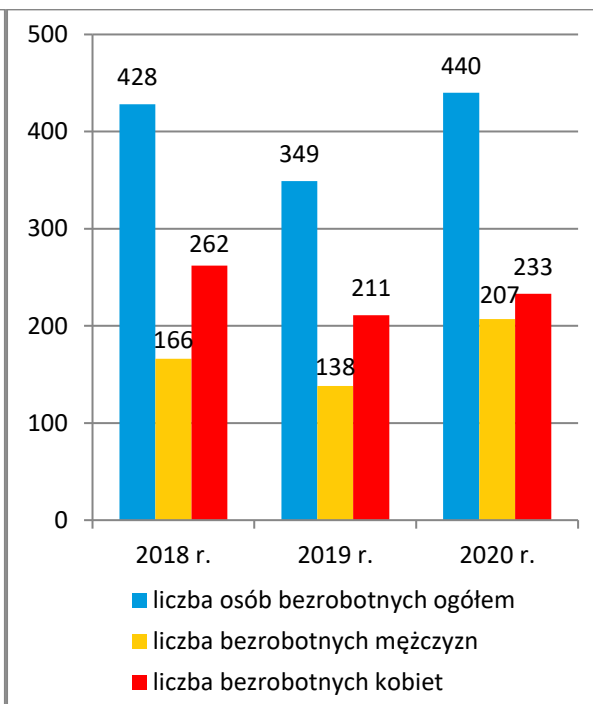
W 2020 roku liczba osób bezrobotnych w mieście, po spadku w 2019 roku, wzrosła (428 w 2018 r., 349 w 2019 r., 440 w 2020 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety (262 w 2018 r., 211 w 2019 r., 233 w 2020 r.).

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców miasta przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 10. Mieszkańcy miasta posiadający zatrudnienie w latach 2018-2020*

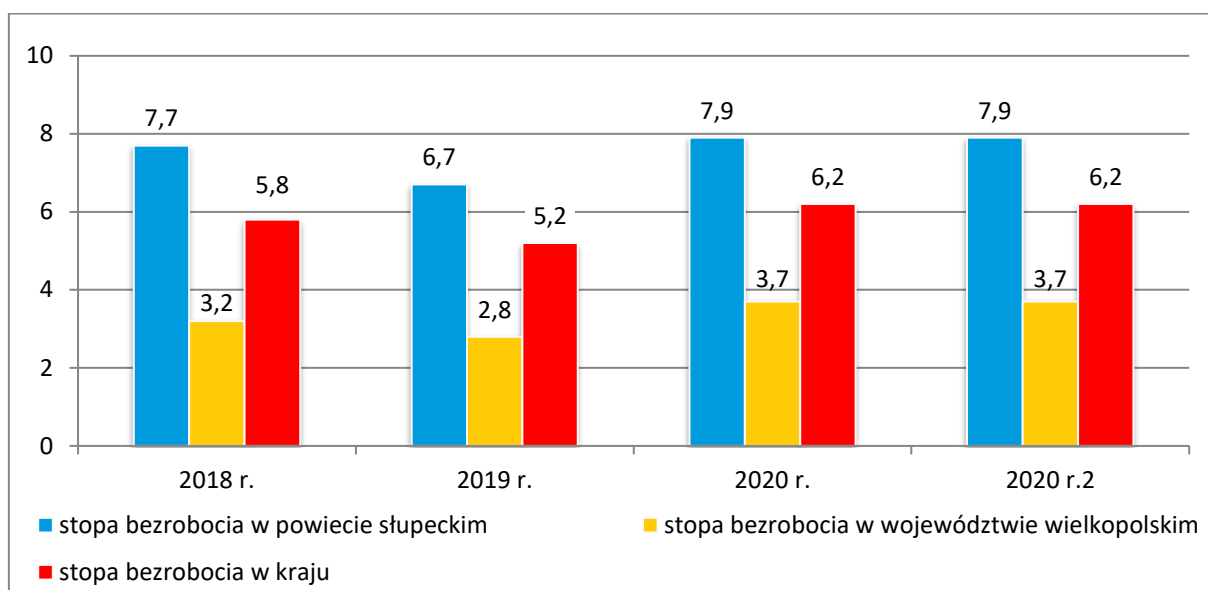
Wykres 11. Bezrobotni w mieście według płci w latach 2018-2020

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

W latach 2018-2020 stopa bezrobocia w powiecie słupeckim była znacznie wyższa niż w województwie wielkopolskim i wyższa niż w kraju. W 2020 roku nastąpił jej wzrost zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

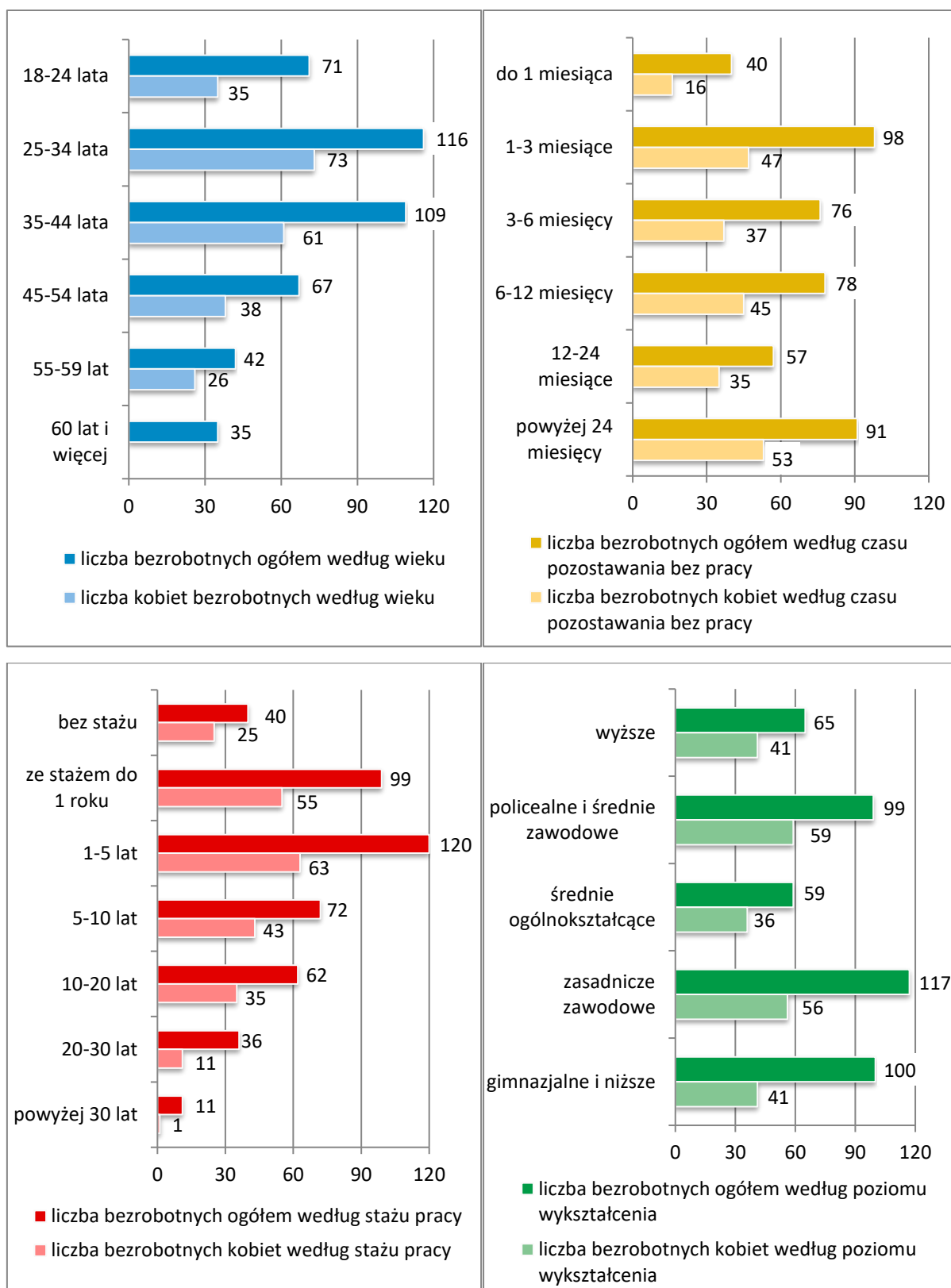
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie słupeckim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2018-2020 (w %)

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec 2020 roku wśród bezrobotnych w mieście największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (116 osób, w tym 73 kobiety) oraz w wieku 35-44 lata (109 osób, w tym 61 kobiet), osoby pozostające bez zatrudnienia długotrwale, 12 miesięcy i więcej (łącznie 148 osób, w tym 88 kobiet), osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (120 osób, w tym 63 kobiety) a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (117 osób, w tym 56 kobiet) oraz gimnazjalnym i niższym (100 osób, w tym 41 kobiet).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w mieście według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 13-16. Bezrobotni w mieście na koniec 2020 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy.

6. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W mieście Słupca funkcjonują szkoły podstawowe, ponadpodstawowe i przedszkola (w tym 2 niepubliczne). Szkoły ponadpodstawowe prowadzone są przez Starostę Powiatu Słupckiego. Wśród placówek oświatowych znajduje się szkoła sportowa, a także kształcąca dzieci i młodzież z upośledzeniem. W mieście działają także 2 placówki opieki nad dziećmi najmłodszymi (1 prywatny żłobek i 1 klub dziecięcy z oddziałem).

Dane szczegółowe na temat działających w mieście placówek oświatowych i opieki nad dziećmi do lat 3. przedstawia poniższa tabela

Tabela 2. Placówki oświatowe oraz opieki nad dziećmi do lat 3 w mieście

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej	pl. Szkolny 1a, 62-400 Słupca
2.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. A. Mickiewicza	ul. Kopernika 13, 62-400 Słupca
3.	Przedszkole nr 1 z Oddziałami integracyjnymi	ul. Okopowa 4a, 62-400 Słupca
4.	Przedszkole nr 2 „Miś”	ul. Armii Krajowej 4, 62-400 Słupca
5.	Przedszkole nr 4 „Jarzębinka”	ul. Sikorskiego 3, 62-400 Słupca
6.	Przedszkole „Miś Uszatek”	ul. Kilińskiego 9a, 62-400 Słupca
7.	Przedszkole „Bajka”	ul. 3 Maja 13, 62-400 Słupca
8.	Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	pl. Szkolny 1, 62-400 Słupca
9.	Zespół Szkół Ekonomicznych im. M. Jackowskiego	ul. Powstańców Wlkp. 22, 62-400 Słupca
10.	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Wł. Sikorskiego	ul. Kopernika 11a, 62-400 Słupca
	w tym: Liceum Ogólnokształcące Technikum	
11.	Liceum Ogólnokształcące Zakładu Doskonalenia Zawodowego Centrum Kształcenia	ul. M. Kopernika 13, 62-400 Słupca
12.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. M. Grzegorzewskiej	ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca
13.	Międzyszkolny Ośrodek Sportowy	ul. Powstańców Wlkp. 22b, 62-400 Słupca
14.	Prywatny żłobek „Kraina Malucha”	ul. Pileckiego 20c, 62-400 Słupca
15.	Klub Malucha „Tuptuś”	ul. Kościuszki 4, 62-400 Słupca
	w tym: Klub Malucha „Tuptuś”, Oddział I	ul. Spokojna 28, 62-400 Słupca

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

W roku szkolnym 2020/2021 do przedszkoli w mieście uczęszczało 636 dzieci, w szkołach podstawowych naukę pobierało w sumie 1.234 uczniów. W placówkach oświatowych zatrudnionych było łącznie 170 nauczycieli, z czego

50 nauczycieli w przedszkolach i 120 nauczycieli w szkołach podstawowych. Żłobki sprawowały opiekę nad 42 najmłodszymi dziećmi, zatrudniając 10 opiekunów. (Powyższe dane nie obejmują uczniów i nauczycieli szkół ponadpodstawowych).

Placówki oświatowe w mieście w większości są wyposażone w sprzęt audiowizualny, zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, boiska szkolnego, świetlicy, biblioteki i sprzętu komputerowego. Uczniowie objęci są opieką pedagoga szkolnego i pielęgniarki, mogą również korzystać z pomocy psychologa, logopedy i doradcy zawodowego. W szkołach organizowane jest dożywianie.

Szkoły organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań – tematyczne, artystyczne i sportowe, uczestniczą w projektach i programach służących rozwijaniu umiejętności uczniów i wyrównywaniu ich szans edukacyjnych oraz doskonaleniu nauczycieli, a także realizują programy profilaktyczne i wychowawcze. W zakresie nauki języków obcych, uczniowie uczęszczają na zajęcia z języka angielskiego oraz niemieckiego. Szkoły prowadzą także lekcje na temat uzależnień i działania w kierunku pedagogizacji rodziców. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą korzystać z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych i logopedycznych.

7. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Głównymi instytucjami prowadzącymi działalność kulturalną w mieście są: Miejski Dom Kultury oraz Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Słupcy. Dom Kultury zajmuje się tworzeniem, upowszechnianiem i ochroną dóbr kultury. Placówka prowadzi edukację kulturalną i wychowanie poprzez sztukę; organizuje spektakle, festiwale, koncerty, odczyty, konkursy, imprezy artystyczne i rozrywkowe oraz upowszechnia kulturę filmową. Jest też wydawcą „Informatora Słupckiego”. Przy MDK działa Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Kino „Sokolnia”.

Miejski Dom Kultury prowadzi stałą współpracę ze wszystkimi placówkami oświatowymi w Słupcy – podczas ferii zimowych oraz w sierpniu, w wakacje letnie organizuje akcję „Zima z MDK” oraz akcję „Lato z MDK”. W 2019 roku w Miejskim Domu Kultury odbywały się zajęcia muzyczne w ramach „Studia Piosenki”, prowadzone były zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży, próby zespołów rockowych, a także organizowany był, prestiżowy w regionie, festiwal piosenki

anglojęzycznej „English Singing” dla młodzieży szkolnej pod Honorowym Patronatem Burmistrza Słupcy oraz Wójta Gminy Słupca. W analizowanym roku Miejski Dom Kultury był, po raz kolejny, gospodarzem imprezy rangi wojewódzkiej – trzeci rok z rzędu organizował Wojewódzki Finał Festiwalu Pieśni i Poezji Patriotycznej zlecony przez Zarząd Wojewódzki Ligi Obrony Kraju.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Słupcy zajmuje się zaspokajaniem potrzeb oświatowych, kulturalnych, informacyjnych i czytelniczych mieszkańców miasta oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Do jej zadań należy w szczególności gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, udostępnianie zbiorów na miejscu i wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2020 roku księgozbiór biblioteki liczył 41.263 woluminy; liczba czytelników wyniosła 1.533, a liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz – 33.876 woluminów. Placówka umożliwia czytelnikom korzystanie z komputerów z dostępem do sieci Internet. W analizowanym roku na wyposażeniu Biblioteki było 9 komputerów, w tym 3 podłączone do sieci Internet i udostępnione dla czytelników.

Obok podstawowej działalności Biblioteka prowadzi działania kulturalno-oświatowe i promocyjne. Należą do nich głównie wystawy, wernisaże, ekspozycje związane z promocją książki, rocznicami państwowymi i literackimi, organizowane są również spotkania autorskie, konkursy, warsztaty i lekcje biblioteczne zarówno miejskie jak i powiatowe. Placówka organizuje także zajęcia biblioterapeutyczne dla dzieci z przedszkoli oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Słupcy, np. Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci, Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom, Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania, Światowy Dzień Pluszowego Misia, Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek, 93. Urodziny Kubusia Puchatka.

Biblioteka aktywnie promuje czytelnictwo poprzez m.in. udział w takich akcjach jak: „Tydzień Bibliotek”, „Narodowe czytanie”, „Mała książka – wielki człowiek”. Warto dodać, że jako biblioteka powiatowa placówka sprawuje nadzór merytoryczny nad 11 bibliotekami w powiecie słupckim. Są to biblioteki w: Zagórowie, Trąbczynie, Powidzu, Strzałkowie, Cieninie Zabornym, Cieninie

Kościelnym, Młodojewie, Łądku, Ciężeniu, Orchowcie i Ostrowitem. W mieście działa również Biblioteka Pedagogiczna.

Działalność kulturalną w mieście prowadzi także Muzeum Regionalne w Słupcy, którego zbiory obejmują przede wszystkim artefakty ilustrujące przeszłość ziemi słupeckiej, historię i kulturę miasta, losy mieszkańców tych terenów; są to głównie zbiory archeologiczne, historyczne, numizmaty oraz liczne eksponaty etnograficzne. W mieście działają także szkoły muzyczne – publiczna i niepubliczna oraz prywatna placówka artystyczna „Quźnia talentu”.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w mieście.

Tabela 3. Placówki kulturalne w mieście

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Miejski Dom Kultury	ul. Traugutta 5, 62-400 Słupca
2.	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna	ul. Mickiewicza 24, 62-400 Słupca
3.	Biblioteka Pedagogiczna	ul. Mickiewicza 24, 62-400 Słupca
4.	Muzeum Regionalne	ul. Warszawska 53, 62-400 Słupca
5.	Zespół Szkół Muzycznych im. A. Szeluty	ul. Pileckiego 3, 62-400 Słupca
6.	Centrum Kultury „Muzyk”	ul. Sukiennicza 16, 62-400 Słupca
7.	Szkoła Muzyczna „Yamaha”	ul. Browarna 3, 62-400 Słupca
8.	Quźnia talentu	ul. Bielawska 2a, 62-400 Słupca

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

Słupca posiada różnorodny kalendarz imprez kulturalnych, rozrywkowych i rekreacyjno-sportowych. Do ważniejszych należą: Dni Miasta – Wawrzynki Słupeckie, Słupeckie Dni Rodziny, Ogólnopolski Koncert Akordeonowy, Ogólnopolski Festiwal Pianistyczny im. A. Szeluty, Przegląd Twórczości Artystycznej Przedszkoli, Przegląd Amatorskiej Twórczości Seniorów, Noc Muzeum, Imieniny ulicy 11 Listopada, Słupeckie Spotkania Muzyczne, Jarmark Bożonarodzeniowy, Przegląd Zespołów Jasełkowych i Kolędowych, Bieg „Leśnika”, Rajd Taczanowskiego.

Organizacją imprez sportowych na terenie miasta zajmuje się Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Słupcy, który sprawuje również pieczę nad obiektami sportowymi w mieście. Na jego terenie działają m.in. Międzyszkolny Klub Sportowy, Stowarzyszenie Przyjaciół Siatkówki, Słupecki Klub Piłkarski Słupca oraz Słupeckie Towarzystwo Koszykówki „Grom”.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w mieście służy dostępna na jego terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście

lp.	nazwa obiektu	adres obiektu
1.	Hala widowiskowo-sportowa	ul. Kopernika 13, 62-400 Słupca
2.	Stadion Leśny	ul. Gajowa 4, 62-400 Słupca
3.	Kompleks Boisk sportowych „Orlik”	ul. Gajowa 2, 62-400 Słupca
4.	Pływalnia miejska	ul. Batorego 3, 62-400 Słupca
5.	Boisko piłkarskie treningowe	ul. Gajowa 2, 62-400 Słupca
6.	Sala gimnastyczna	ul. Armii Krajowej 27, 62-400 Słupca
7.	Korty tenisowe	ul. Gajowa 4, 62-400 Słupca
8.	Skatepark	ul. Kopernika/ Sikorskiego, 62-400 Słupca
9.	Strzelnica miejska	ul. Gajowa 2, 62-400 Słupca
10.	Pumptrack	ul. Tysiąclecia, 62-400 Słupca
11.	Street workout	ul. S. Batorego 3, 62-400 Słupca
12.	Siłownia zewnętrzna nad jeziorem słupeckim	62-400 Słupca

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

Do najważniejszych przedsięwzięć rekreacyjno-sportowych organizowanych na terenie miasta należą: Biegowe Grand Prix Miasta Słupcy, Słupecka Liga Orlika, Słupecka Liga Futsalu, Regionalna Liga Piłki Siatkowej, Drużynowa Liga Tenisa Stołowego, Słupecka Amatorska Liga Koszykówki, Regionalne Turnieje Siatkówki Kobiet i Mężczyzn, Regionalny Turniej Koszykówki, Nocny Turniej Piłki Nożnej im. Dariusza Ratajczaka, Spartakiada lekkoatletyczna a także turnieje i zawody okolicznościowe.

Miasto Słupca posiada zasoby przyrodnicze i kulturowe pozwalające na rozwój na jego terenie różnych form wypoczynku i rekreacji. O atrakcyjności turystycznej miasta decydują przede wszystkim zabytki stanowiące dowód wielowiekowej tradycji; odbywa się tu wiele ciekawych imprez kulturalnych i rozrywkowych. Miasto czerpie także i korzysta z walorów przyrodniczych znajdującego się w jego granicach Jeziora Słupeckiego i przylegającego Powidzko-Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który zapewnia dużą różnorodność krajobrazową, ekosystemową, siedliskową i gatunkową.

8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W mieście Słupca funkcjonuje 1 zakład opieki zdrowotnej oraz działa 8 aptek. Dane szczegółowe na temat zakładu opieki zdrowotnej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej w mieście

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Słupcy	ul. Traugutta 7, 62-400 Słupca

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Słupcy Szpital im. dra Romana Grzeszczaka prowadzi działalność w zakresie leczenia i diagnostyki na rzecz mieszkańców Słupcy i powiatu słupckiego. Organem założycielskim jest Powiat Słupski. Szpital posiada 7 oddziałów: chorób wewnętrznych, chorób płuc i gruźlicy, chirurgiczny z blokiem operacyjnym, ginekologiczno-położniczy, dziecięcy, noworodkowy oraz anestezjologii i intensywnej terapii, w których rocznie hospitalizowanych jest blisko 10 tys. pacjentów. W budynku Szpitala mieści się również Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, dysponujący 17 łózkami dla pacjentów, których stan zdrowia nie wymaga pobytu w szpitalu, ale nie pozwala jednocześnie na przebywanie w domu.

Poza lecnictwem zamkniętym w ramach SPZOZ w Słupcy działają pracownie diagnostyczne oraz poradnie (Poradnia Lekarza Rodzinnego przy Szpitalu, Poradnia Lekarza Rodzinnego przy Szpitalu – oddział zamiejscowy w Zagórowie, Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy, Poradnia Neurologiczna, Poradnia Kardiologiczna, Poradnia Gastroenterologiczna), a także świadczona jest nocna i świąteczna opieka zdrowotna. Szpital posiada własny tomograf komputerowy, nowoczesną pracownię rentgenowską i laboratorium diagnostyczne. W strukturze szpitala działają także zespoły ratownictwa medycznego, korzystające z wysokiej klasy ambulansów.

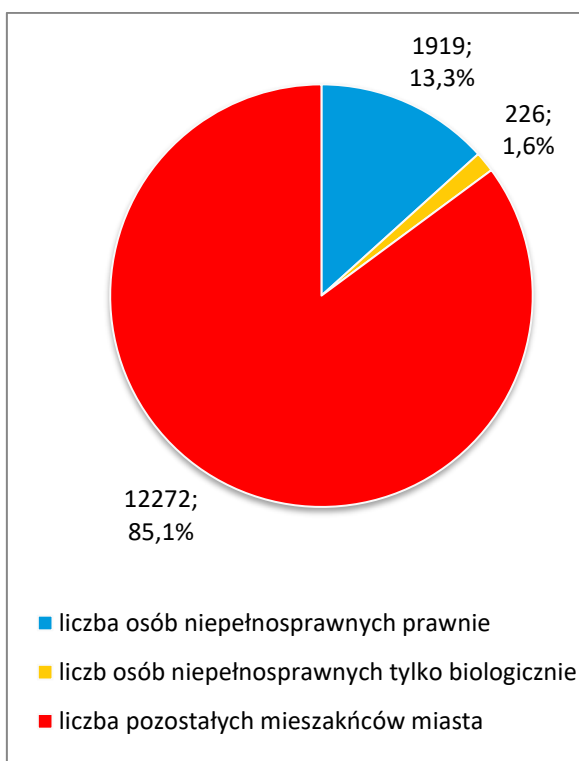
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 roku liczba porad udzielonych w mieście w ramach podstawowej opieki zdrowotnej była niższa niż w latach 2018-2020 (151.719 w 2018 r., 156.551 w 2019 r., 120.437 w 2020 r.), podobnie jak liczba porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (235.957 w 2018 r., 240.540 w 2019 r., 201.657 w 2020 r.). Wpływ na spadek

liczby udzielonych porad miała pandemia zakaźnej choroby COVID-19, wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2.

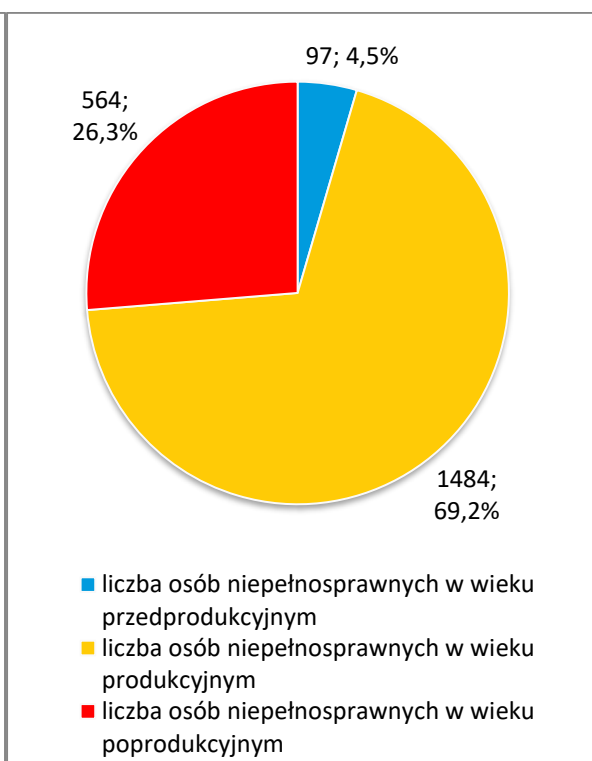
Mimo upływu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym.

W 2002 roku w mieście Słupca mieszkało 2.145 osób niepełnosprawnych. Wśród nich większość stanowiły kobiety (1.091 osób) oraz osoby niepełnosprawne prawnie (1.919 osób), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 17. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców miasta w 2002 roku

Wykres 18. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w mieście w 2002 roku

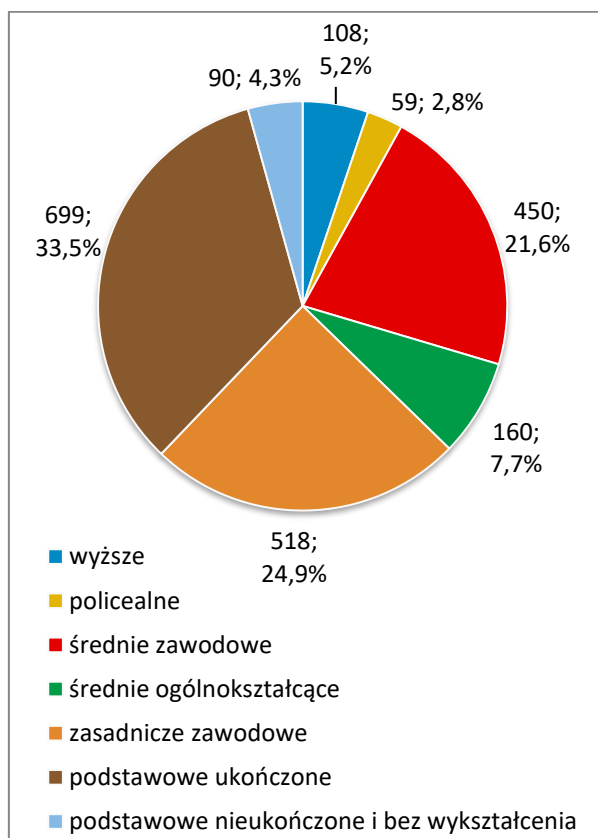
Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców miasta wynosił 14,9%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (1.484 osoby).

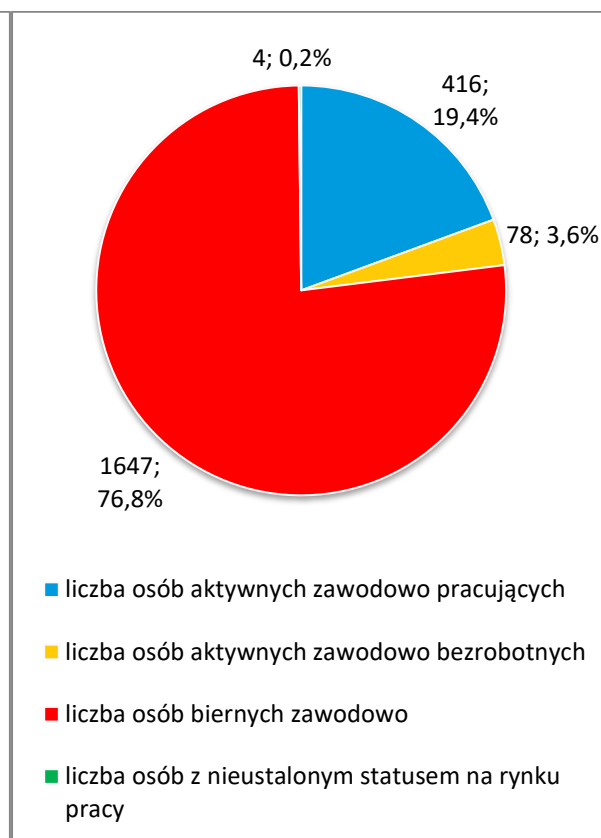
Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 15,5% ogółu ludności miasta będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób starszych w mieście, wynosił on bowiem 37,6%.

Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z miasta oraz ich aktywności ekonomicznej.

Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w mieście według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w mieście według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

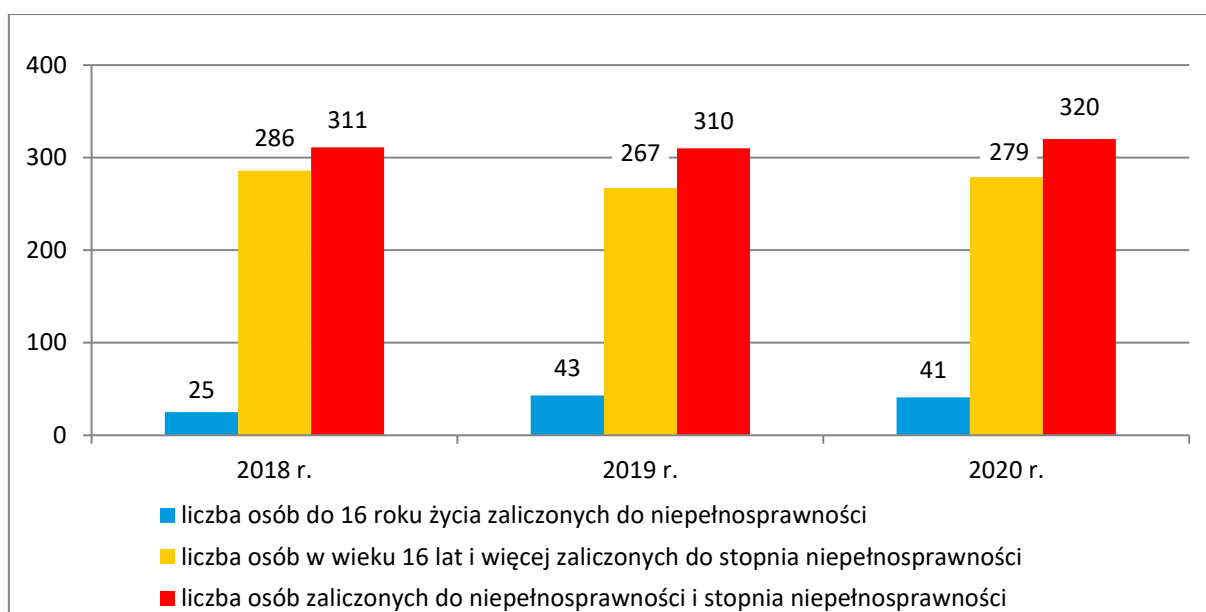

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku wśród mieszkańców miasta w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największe grupy stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (699 osób) i zasadniczym zawodowym (518 osób). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (1.647 osób).

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców miasta Słupcy zajmuje się Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie. Według jego danych, w latach 2019-2020 roku liczba wydanych mieszkańcom miasta orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 roku życia) była wyższa niż w 2018 roku (25 w 2018 r., 43 w 2019 r., 41 w 2020 r.), z kolei liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia) ulegała nieznacznym wahaniom (286 w 2018 r., 267 w 2019 r., 279 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 21. Mieszkańcy miasta zaliczeni przez MZON w Koninie do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2018-2020

Źródło danych: Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie.

9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób

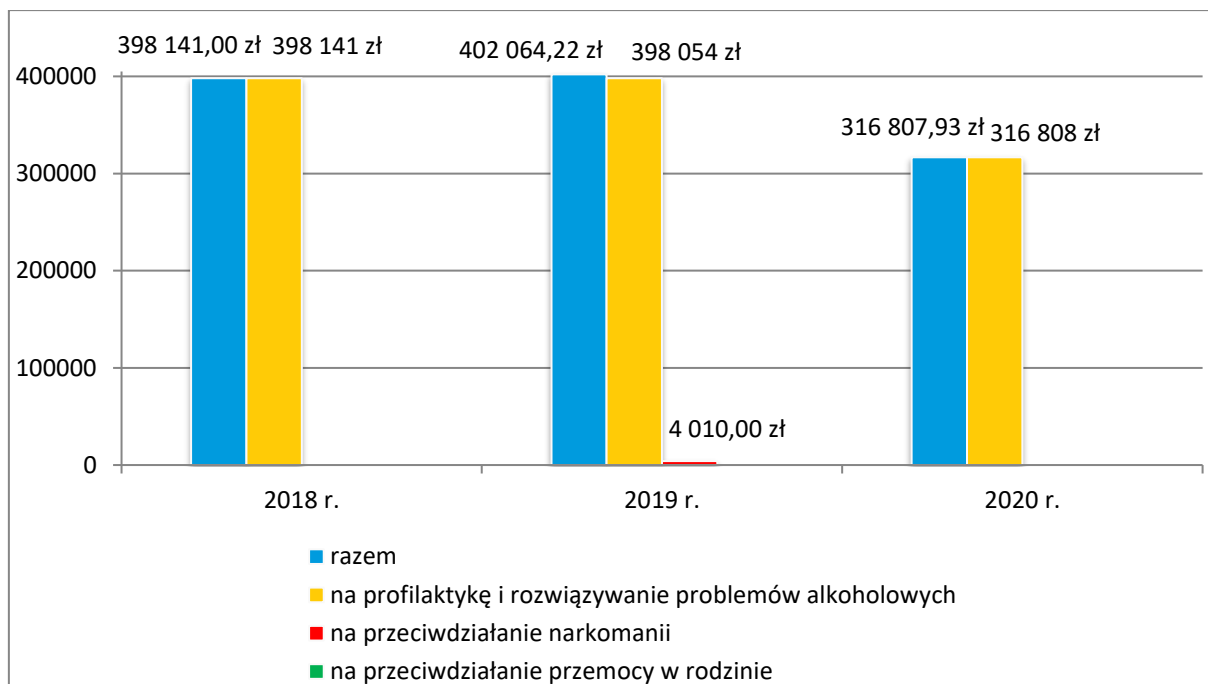
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci
---	--	--	------------------------------------	------------------------------------	----------------------------------

Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych miasta. Działania te podejmowane są w oparciu o miejskie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w mieście Słupca w latach 2018-2020.

Wykres 22. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście w latach 2018-2020

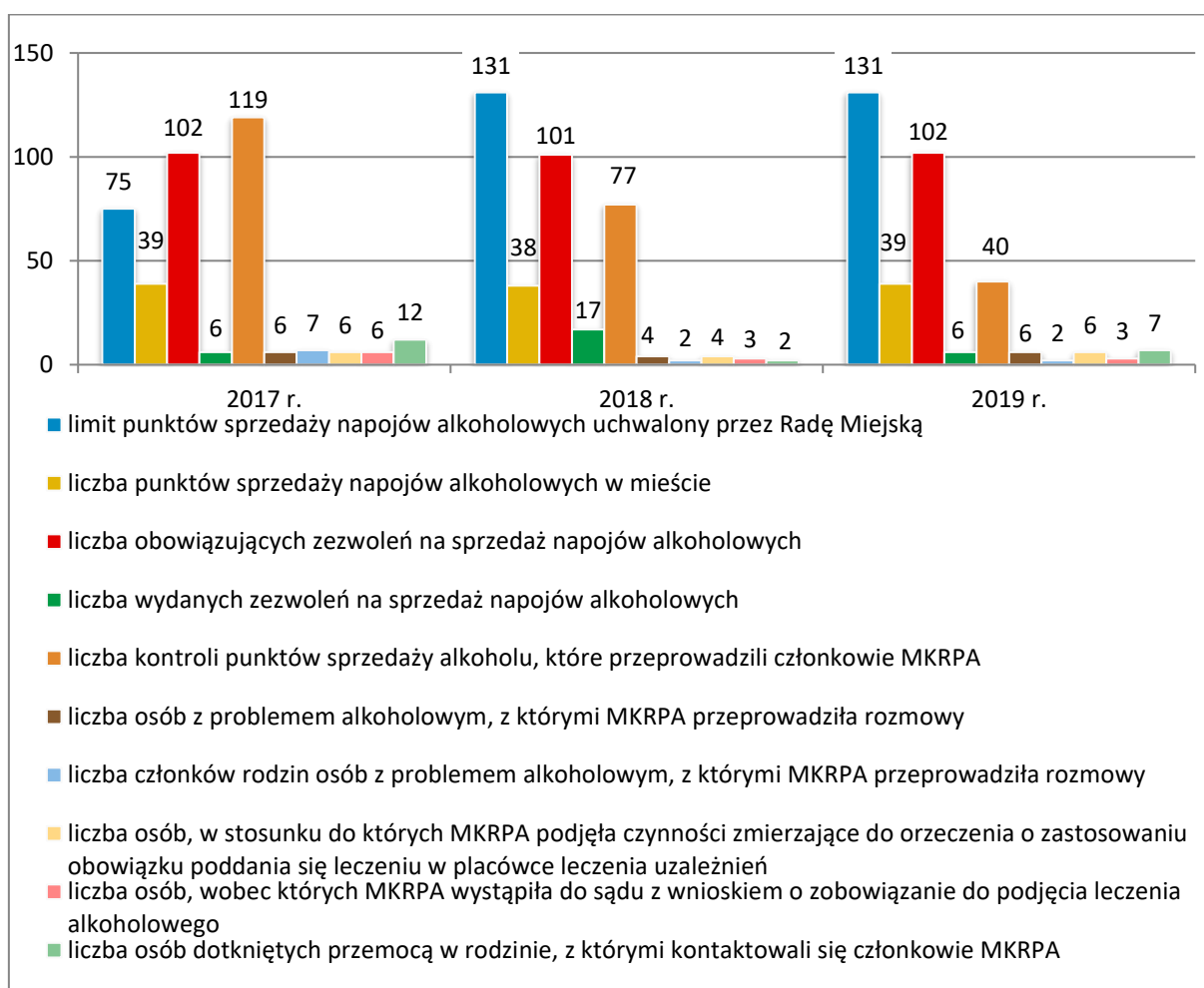

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

W 2020 roku wysokość środków finansowych wydatkowanych w mieście na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii była niższa niż w latach 2017-2018 (398.141 zł w 2018 r., 402.064,22 zł w 2019 r., 316.807,93 zł w 2020 r.).

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w mieście Słupca, a także aktywności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W ramach swoich zadań podejmuje ona m.in. czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 23. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w mieście oraz działalności MKRPA w latach 2017-2019

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

W latach 2018-2019 uchwalony przez Radę Miejską limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście był znacznie wyższy niż w 2017 roku (75 w 2017 r., po 131 w latach 2018-2019). Zwiększenie w 2018 roku limitu wynikało przede wszystkim ze zmiany przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która zobligowała Radę Miejską do ustalenia również limitu odnoszącego się do zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa, na które do 2018 roku limity nie obowiązywały.

W analizowanym okresie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście była na zbliżonym poziomie (39 w 2017 r., 38 w 2018 r., 39 w 2019 r.), podobnie jak liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (102 w 2017 r., 101 w 2018 r., 102 w 2019 r.). Liczba wydanych zezwoleń ulegała wahaniom (6 w 2017 r., 17 w 2018 r., 6 w 2019 r.). W latach 2017-2019 z roku na rok zmniejszała się liczba przeprowadzonych przez członków MKRPA kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ze 119 w 2017 r. do 40 w 2019 r.).

W analizowanym okresie liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy, była podobna (6 w 2017 r., 4 w 2018 r., 6 w 2019 r.), a liczba członków ich rodzin, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy w latach 2018-2019 była niższa niż w 2017 r. (7 w 2017 r., po 2 w latach 2018-2019).

W latach 2017-2019 MKRPA podejmowała również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień (w stosunku do 6 osób w 2017 r., 4 w 2018 r., 6 w 2019 r.) oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia alkoholowego (wobec 6 osób w 2017 r., 3 w 2018 r., 3 w 2019 r.).

W latach 2017-2018 członkowie MKRPA kontaktowali się z odpowiednio 7, 1 i 2 osobami doznającymi przemocy w rodzinie oraz z odpowiednio 5, 1 i 3 sprawcami przemocy w rodzinie, a w 2019 roku z dodatkowo 2 świadkami przemocy w rodzinie.

Obok Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie miasta i poza nim funkcjonują inne podmioty, które odgrywają istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ich wykaz zawiera poniżej przedstawiona tabela.

Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców miasta dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słupcy	62-400 Słupca
2.	Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie w Słupcy	62-400 Słupca
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy	pl. Parysa 9, 62-400 Słupca
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	pl. Parysa 9, 62-400 Słupca
5.	Klub Abstynenta	62-400 Słupca
6.	Słupskie Stowarzyszenie „CENTRUM”	62-400 Słupca
7.	Stowarzyszenie „Dromader” Słupca	62-400 Słupca
8.	Grupa AN „Jaskółka”	62-400 Słupca
9.	Grupa AA „Trzy Kroki”	62-400 Słupca
10.	Grupa AA „Nareszcie”	62-400 Słupca
11.	Grupa Al-Anon „Dzidka”	62-400 Słupca
12.	Gabinet Terapii Uzależnienia Alkoholowego w Słupcy	ul. Bielawska 1a, 62-400 Słupca
13.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach	ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca
14.	Komenda Powiatowa Policji w Słupcy	ul. Poznańska 13, 62-400 Słupca

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

W działającym w mieście Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie usługi świadczą: specjalista psychoterapii uzależnień, posiadający nadany przez PARPA certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień, psycholog i pedagog. W latach 2017-2019 wsparciem w ramach punktu objęto odpowiednio 96, 135 i 90 osób z problemem alkoholowym, odpowiednio 16, 15 i 4 dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym, odpowiednio 1, 2 i 4 osoby doznające przemocy w rodzinie oraz odpowiednio 1, 1 i 2 osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Z kolei z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupcy wynika, że w latach 2019-2020 liczba rodzin i osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia z powodu alkoholizmu, była wyższa niż w 2018 roku (28 rodzin liczących 31 osób w 2018 r., 35 rodzin liczących 43 osoby w 2019 r., 34 rodziny liczące 37 osób w 2020 r.). Na niskim poziomie pozostawała liczba osób, które objęto pomocą z powodu przemocy w rodzinie (2 osoby w 2018 r., 3 osoby w 2 rodzinach w 2019 r., 2 osoby w 1 rodzinie w 2020 r.) oraz narkomanii (1 osoba w 2018 r.).

Ośrodek zapewnia również obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także deleguje do niego swoich pracowników. Zespół zajmuje się diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie i podejmowaniem działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, upowszechnia informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, opracowuje i realizuje plany pomocy w indywidualnych przypadkach, monitoruje sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentuje działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efekty tych działań, a także organizuje współpracę służb pomocowych. W latach 2018-2020 odbyło się odpowiednio 38, 44 i 40 spotkań Zespołu oraz odpowiednio 28, 50 i 43 spotkania powołanych w jego ramach grup roboczych, wszczęto odpowiednio 43, 58 i 29 i zakończono odpowiednio 27, 31 i 30 procedur „Niebieskie Karty”, a w odpowiednio 5, 9 i 2 przypadkach złożono zawiadomienie do Prokuratury o podejrzeniu przestępstwa polegającego na znęcaniu się nad osobą najbliższą.

W 2020 roku ze wsparcia w ramach Klubu Abstynenta skorzystało 30 osób, Słupeckie Stowarzyszenie „Centrum” objęło pomocą 15 osób, a Stowarzyszenie „Dromader” 17 osób. W spotkaniach grupy AN „Jaskółka” uczestniczyło 7 osób, grupy AA „Trzy Kroki” – 10 osób, grupy AA „Nareszcie” 12 osób, a grupy Al-Anon „Dzidka” – 8 osób.

Prowadzona w mieście działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych i świetlicach) obejmuje m.in. organizowanie, realizowanie i udział w programach profilaktycznych, prelekcjach i pogadankach, spektaklach i konkursach profilaktycznych, festynach i innych imprezach plenerowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych, zajęciach w świetlicach, szkoleniach i warsztatach dla rodziców i nauczycieli oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

W 2019 roku rekomendowanymi przez PARPA programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży objęto 319 uczniów, 18 nauczycieli i 341 rodziców, innymi programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży – 105 uczniów, 5 nauczycieli i 58 rodziców, w jednorazowych prelekcjach i pogadankach uczestniczyło 250 osób, w spektaklach profilaktycznych

- 200 osób, w festynach i innych imprezach plenerowych – 800 osób, w pozalekcyjnych zajęciach sportowych – 200 osób, w zajęciach świetlicowych
- 42 dzieci, w tym 29 dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, w szkoleniach i warsztatach z zakresu profilaktyki problemowej – 200 rodziców i 6 nauczycieli, a w koloniach z programem zajęć profilaktycznych – 12 dzieci.

10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W mieście Słupca zjawisko bezdomności występuje i ma charakter jednostkowy. Pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy. W 2018 roku, w związku z bezdomnością, objął on wsparciem 8 osób, a w latach 2019-2020 po 7 osób.

Osoby bezdomne kierowane są do placówek zapewniających schronienie, jak również mogą być im udzielane świadczenia z pomocy społecznej w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych. Miasto Słupca kieruje osoby bezdomne do Schroniska dla Osób Bezdomnych i Ogrzewalni „Markot” w Zielińcu (Zieliniec 73, 62-306 Kołaczkowo). Placówka zapewnia całodobowe schronienie, prowadzi pracę socjalną polegającą na pomocy w załatwieniu podstawowych spraw życiowych, wzmocnienie aktywności i samodzielności oraz usamodzielnienie klientów.

W 2020 roku, w okresie jesienno-zimowym, MOPS skierował do schroniska 4 osoby bezdomne. Prowadził także „Dobry sklepik”, w którym gromadzono używaną odzież i nieodpłatnie przekazywaną ją osobom potrzebującym, w tym osobom bezdomnym.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Słupcy czuwa Komenda Powiatowa Policji w Słupcy (ul. Poznańska 13, 62-400 Słupca). Z jej danych wynika, że w 2020 roku na terenie miasta ujawniono 356 przestępstw oraz 141 osób podejrzanych o ich popełnienie (w tym 4 nieletnie). Najwięcej przestępstw (186) miało charakter kryminalny; 44 dotyczyły przestępstw narkotykowych a 34 przestępstw drogowych.

Funkcjonariusze Policji na bieżąco monitorują sytuację we wszystkich obszarach mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta. Systematycznie udzielają mieszkańcom porad dotyczących m.in. mechanizmów oszustw, bezpieczeństwa w sieci, przemocy domowej.

Istotne znaczenie dla mieszkańców miasta ma także bezpieczeństwo pożarowe. W Słupcy znajduje się Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej (ul. Ratajczaka 1, 62-400 Słupca) oraz mieszcząca się pod tym samym adresem Ochotnicza Straż Pożarna.

12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach

odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

W mieście Słupca zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2020 roku kadrę MOPS-u stanowiło 38 osób, w tym kierownik i 7 pracowników socjalnych. Ośrodek zatrudniał także pracowników m.in. ds. świadczeń rodzinnych i wychowawczych, z funduszu alimentacyjnego oraz opiekunki domowe. Warto dodać, że w 2020 roku pozyskano środki finansowe w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 z przeznaczeniem na zatrudnienie 3 dodatkowych opiekunek domowych (do 2023 r.).

W analizowanym roku Ośrodek spełniał wynikający z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną 1 pracownika socjalnego na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w MOPS-ie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Kadra MOPS-u i jej kwalifikacje w 2020 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
pracownicy socjalni	7
pozostali pracownicy	30

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

W 2020 roku wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w mieście były wyższe niż w latach 2018-2019 (16.773.952 zł w 2018 r., 20.311.553 zł w 2019 r., 23.830.567 zł w 2020 r.). Przyczyniło się do tego głównie świadczenie wychowawcze, na które w 2020 roku wydatkowano 13.379.137 zł, podczas gdy w latach 2017-2018 odpowiednio 7.206.395 i 10.254.135 zł. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w mieście w latach 2018-2020

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2018 r.	w 2019 r.	w 2020 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	0	4.010	0
przeciwdziałanie alkoholizmowi	461.939	398.054	316.808
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	517.934	681.977	682.774
składki na ubezpieczenia zdrowotne	85.158	39.842	41.876
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	421.752	433.968	414.883
dodatki mieszkaniowe	466.802	456.585	426.740
zasiłki stałe	381.483	463.111	485.612
Ośrodek Pomocy Społecznej	1.404.907	1.593.301	1.736.649
pomoc w zakresie dożywiania	127.123	121.238	97.688
pozostała działalność	27.094	30.852	43.499
pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej			
pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	100.568	0	185.311
rodzina			
świadczenie wychowawcze	7.206.395	10.254.135	13.379.137
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4.966.508	5.165.146	5.407.935
wspieranie rodziny	489.744	484.132	454.737
rodziny zastępcze	86.439	84.995	64.873
składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	X	57.403	67.776
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów	30.106	42.804	24.269
ogółem	16.773.952	20.311.553	23.830.567
w tym w budżecie MOPS-u	15.728.666	19.325.105	22.812.566

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

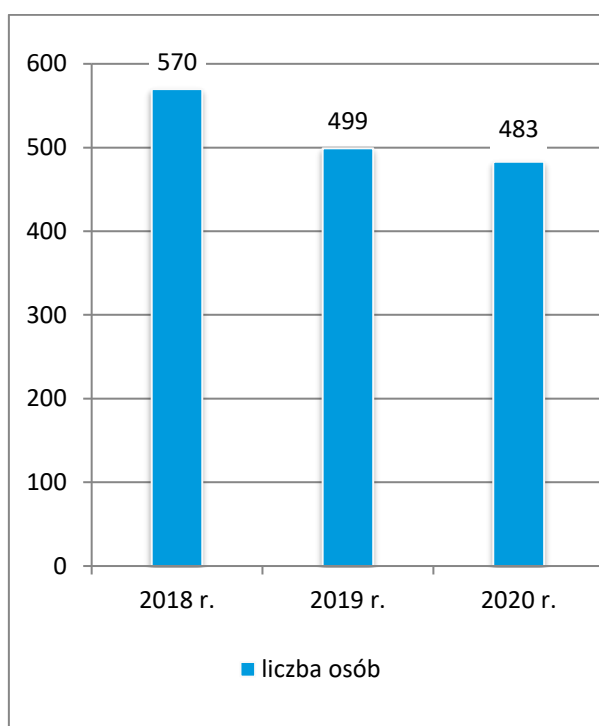
W latach 2018-2020 liczba osób, którym udzielono w mieście pomocy i wsparcia w mieście, oraz liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie, zmniejszały się z roku na rok (z 570 w 2018 r. do 483 w 2020 r.).

Systematycznie spadała również liczba osób w rodzinach, które uzyskały świadczenie pieniężne (z 431 w 2018 r. do 358 w 2020 r.), z kolei liczba osób w rodzinach, którzy otrzymali świadczenie niepieniężne, po spadku w 2019 roku, w 2020 roku wzrosła (139 w 2018 r., 98 w 2019 r., 125 w 2020 r.).

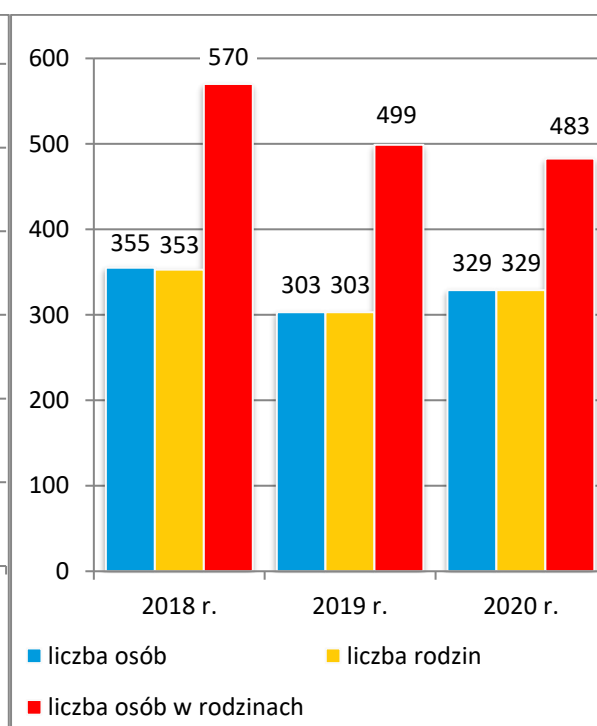
Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy w 2020 roku, była wyższa niż w roku poprzednim, lecz niższa niż w 2018 roku (353 w 2018 r., 303 w 2019 r., 329 w 2020 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w mieście.

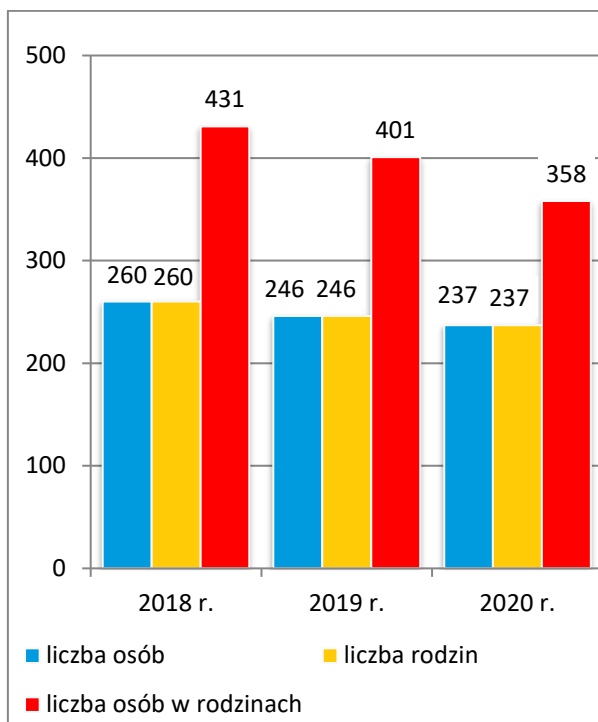
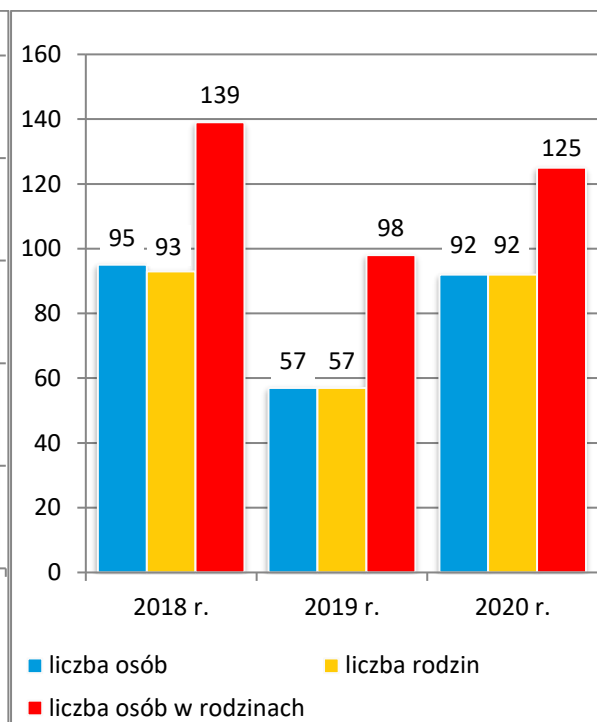
Wykres 24. Osoby w mieście, którym w latach 2018-2020 udzielono pomocy i wsparcia

Wykres 25. Osoby i rodziny w mieście, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie

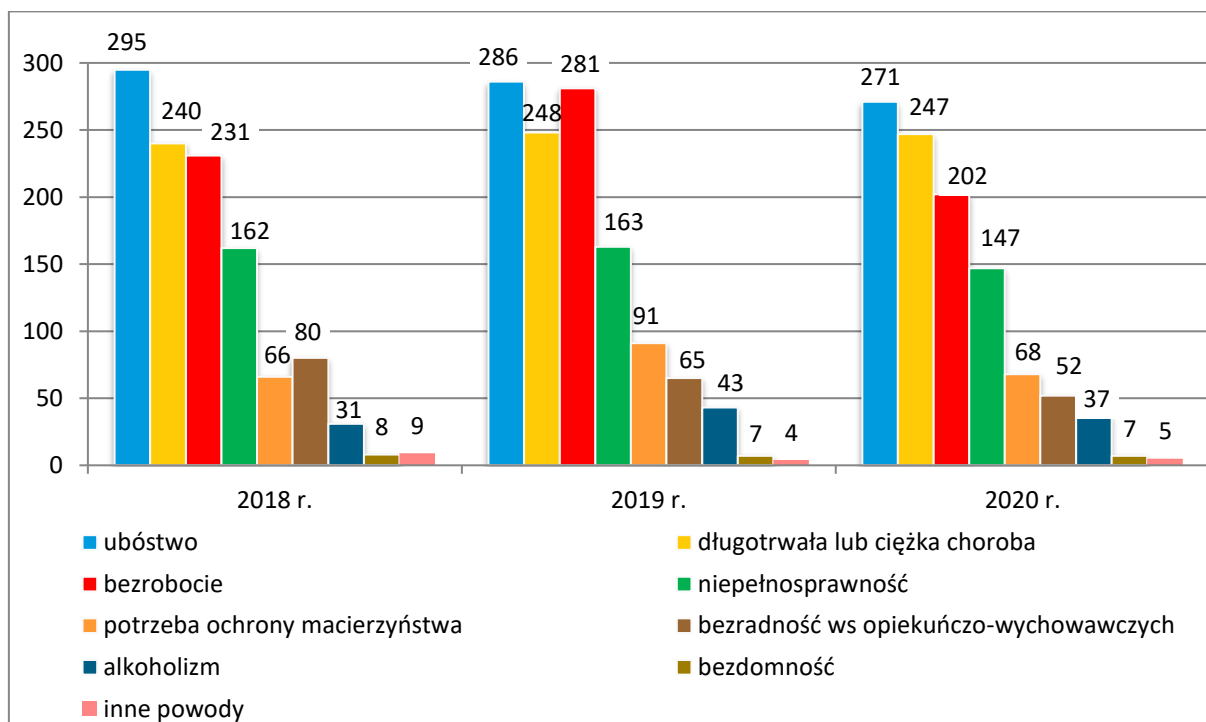

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

Wykres 26. Osoby i rodziny w mieście, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie pieniężne**Wykres 27. Osoby i rodziny w mieście, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie niepieniężne**

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

Wśród mieszkańców miasta korzystających ze wsparcia MOPS-u w latach 2017-2020 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny doświadczające ogólnie rozumianego ubóstwa, dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą oraz zmagające się z bezrobociem i niepełnosprawnością. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 28. Powody przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Słupcy.

W latach 2018-2020 systematycznie zmniejszała się liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa (z 295 w 2018 r. do 271 w 2020 r.) oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (z 80 w 2018 r. do 52 w 2020 r.). Na zbliżonym poziomie pozostawała z kolei liczba beneficjentów dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą (240 w 2018 r., 248 w 2019 r., 247 w 2020 r.). Jednocześnie po wzroście w 2019 roku, w 2020 roku spadła liczba odbiorców wsparcia zmagających się z bezrobociem (231 w 2018 r., 281 w 2019 r., 202 w 2020 r.), niepełnosprawnością (162 w 2018 r., 163 w 2019 r., 147 w 2020 r.), wymagających ochrony macierzyństwa i wielodzietności (66 w 2018 r., 91 w 2019 r., 68 w 2020 r.) oraz dotkniętych alkoholizmem (31 w 2018 r., 43 w 2019 r., 37 w 2020 r.).

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez MOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w mieście przez MOPS w latach 2018-2020

formy świadczeń		liczba osób			kwota świadczeń		
		2018 r.	2019 r.	2020 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
pieniężne	zasiłek stały	74	86	82	381.483	463.111	485.612
	zasiłek okresowy	145	158	134	300.569	319.373	296.718
	zasiłek celowy	260	246	237	124.299	114.590	118.166
	pośilek	122	118	70	89.815	78.883	56.466
niepieniężne	schronienie	7	2	4	18.039	24.852	34.799
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	1	0	1	3.960	0	3.595
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	20	22	25	517.934	681.977	682.774
usługi	usługi opiekuńcze	87	84	87	373.511	443.841	394.239
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	555*	575*	572*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	9	1	1	X	X	X
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	?	?	?	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	?	?	?	X	X	X
indywidualne programy pomocy							
wspieranie rodziny i piecza zastępcza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	17* (1)	13* (1)	15* (1)	X	X	X
	dzieci w pieczy zastępczej (odpłatność za pobyt; w zł)	11 (86.439)	12 (84.995)	7 (64.873)	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2018-2020 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W analizowanym okresie liczba osób nim objętych stale zmniejszała się (z 260 w 2018 r. do 237 w 2020 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w latach 2017-2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 i 2020 roku. Program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach Programu dofinansowane są także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W 2020 roku liczba osób objętych posiłkiem była znacznie niższa niż w latach 2017-2018 (122 w 2018 r., 118 w 2019 r., 70 w 2020 r.), na co wpływ miała pandemia zakaźnej choroby COVID-19, wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2.

Ważnymi formami wsparcia niepieniężnego w latach 2018-2020 było również pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców miasta w domach pomocy społecznej. Liczba osób objętych tą formą wsparcia nieznacznie, choć stale rosła (z 20 w 2018 r. do 25 w 2020 r.).

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2019-2020 liczba

rodzin, które objęto pracą socjalną, była wyższa niż w 2018 roku (555 w 2018 r., 575 w 2019 r., 572 w 2020 r.).

Istotną formą usług były również usługi opiekuńcze. Liczba osób nimi objętych była na zbliżonym poziomie (87 w 2018 r., 84 w 2019 r., 87 w 2020 r.). Z usług tych korzystały osoby w wieku 60-94 lata.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. W latach 2018-2020 pod opieką asystenta rodziny pozostawało odpowiednio 17, 13 i 15 rodzin. Środki na częściowe pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny zostały pozyskane w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Praca asystenta rodziny w mieście koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej, w której znalazły się rodziny z dziećmi; asystent pomagał w podnoszeniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, wspierał wprowadzeniu gospodarstwa domowego.

Miasto ponosiło również odpłatność za pobyt dzieci z w pieczy zastępczej. Ich liczba w 2020 roku była niższa niż w latach 2018-2019 (11 w 2018 r., 12 w 2019 r., 7 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Dzieci z miasta umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2018-2020

dzieci w pieczy zastępczej		2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem		11	12	7
w tym:	liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	4	4	2
	liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	7	8	5

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

W latach 2018-2020 MOPS realizował również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników. W latach 2018-2020 odbyło się odpowiednio 38, 44 i 40 spotkań Zespołu oraz odpowiednio 28, 50 i 43 spotkania powołanych w jego ramach grup roboczych, wszczęto odpowiednio 43, 58 i 29 i zakończono odpowiednio 27, 31 i 30 procedur „Niebieskie Karty”, a w odpowiednio 5, 9 i 2 przypadkach złożono zawiadomienie do

Prokuratury o podejrzeniu przestępstwa polegającego na znęcaniu się nad osobą najbliższą.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował także zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze. Liczba wydanych decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego w latach 2019-2020 była wyższa niż w 2018 roku (1.014 w 2018 r., 1.598 w 2019 r., 1.751 w 2020 r.), co wynikało ze zmiany przepisów, które od 1 lipca 2019 roku umożliwiły pobieranie świadczenia również na pierwsze dziecko w rodzinie.

W 2020 roku MOPS realizował programy adresowane głównie do osób starszych – rządowy program pn. „Wspieraj seniora”, zapewniający usługi wsparcia osób w wieku 70 lat i więcej, którzy w stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu, a także projekt pn. „Senior” – Rozwój usług społecznych świadczonych dla mieszkańców Gminy Miejskiej Słupca w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020; w jego ramach zatrudniono dodatkowo 3 opiekunki domowe, psychologa i radcę prawnego, którzy świadczyli pomoc i wsparcie podopiecznym, oraz uruchomiono nieodpłatną wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego i pielęgnacyjnego. Ponadto w ramach współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego projektu „Stop COVID-19. Bezpieczne systemy społeczne w Wielkopolsce” realizowano działania związane z zapobieganiem i łagodzeniem skutków epidemii – miasto pozyskało grant w kwocie 222.864 zł, co umożliwiło zakup testów i usług dla pracowników, wyposażenie stanowisk pracy w środki ochrony osobistej oraz zakup sprzętu niezbędnego do zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19.

W 2018 roku kontynuowano realizację projektu partnerskiego z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy i Wielkopolskim Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich pn. „W rodzinie siła i moc”. Był on skierowany do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i zakładał poprawę dostępu do usług społecznych. W efekcie możliwe było dodatkowe zatrudnienie dwóch opiekunek środowiskowych, które opieką obejmowały 8 środowisk dziennie, rozszerzając usługi świadczone przez MOPS poza godzinami jego pracy. Ponadto realizowano projekt partnerski z Fundacją Gospodarczą Pro Europa pn. „Aktywność – szansą na lepsze jutro”, którego celem była aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, będących odbiorcami

pomocy społecznej. Z kolei w 2019 roku, na podstawie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Słupcy i Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu, realizowano Program pn. „Razem Skuteczniej Bis”, który zakładał aktywizację zawodową i społeczną osób długotrwale bezrobotnych, będących wspólnymi klientami urzędu pracy i pomocy społecznej.

W latach 2018-2020 MOPS zajmował się również przyznawaniem świadczeń rodzinnych, których ogólna liczba zmniejszała się z roku na rok (z 19.748 w 2018 r. do 16.558 w 2020 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 10.978 w 2018 r. do 7.996 w 2019 r.) Jednocześnie wahanom ulegała liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych (7.376 w 2018 r., 7.572 w 2019 r., 7.250 w 2020 r.), a stale zwiększała się liczba udzielonych świadczeń pielęgnacyjnych (z 647 w 2018 r. do 867 w 2020 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w mieście świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w latach 2018-2020

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	10.978	10.266	7.996
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	7.376	7.572	7.250
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	647	717	867
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	154	134	33
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	118	92	67
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	475	293	345
ogółem			
liczba świadczeń	19.748	19.074	16.558
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	42	42	34
jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł			
liczba świadczeń	2	1	5

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

W analizowanym okresie MOPS przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2018-2020 MOPS wypłacił odpowiednio 42, 42 i 34 zasiłki dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 22.640, 25.606 i 21.080 zł.

W latach 2018-2020 Ośrodek przyznał również odpowiednio 2, 1 i 5 jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez MOPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2018-2020 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok (z 69 w 2018 r. do 52 w 2020 r.), a liczba udzielonych świadczeń stale zwiększała się (z 1.044 w 2018 r. do 1.440 w 2020 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2017-2019

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	69	60	52
liczba przyznanych świadczeń	1.044	1.059	1.440
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	484.440	475.028	437.370

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W mieście Słupca, będącym siedzibą powiatu, oprócz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, działają liczne placówki pomocowe, zarówno jako

jednostki organizacyjne miasta, jak i powiatu, a także prowadzone przez organizacje pozarządowe. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Instytucje wsparcia w mieście

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy , ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu.
Świetlica środowiskowa w Słupcy , ul. Traugutta 10a, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: realizacja programów socjoterapeutycznych, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne. Kategoria klienta: dzieci i młodzież z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
Warsztat Terapii Zajęciowej w Słupcy , ul. Armii Krajowej 27, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: rehabilitacja społeczna i zawodowa, zajęcia terapeutyczne. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną.
Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie w Słupcy , ul. Traugutta 10a, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: psychoterapia uzależnień, pomoc prawna i pedagogiczna. Kategoria klienta: osoby dotknięte uzależnieniami i przemocą.
Klub Dziecięco-Młodzieżowy w Słupcy , ul. Traugutta 10a, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: poradnictwo specjalistyczne dla rodzin, porady pedagoga i psychologa. Kategoria klienta: rodziny z dziećmi doświadczające problemów.
Zakład Aktywności Zawodowej w Słupcy , ul. Batorego 1, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: aktywizacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnością. Kategoria klienta: osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.
Spółdzielnia socjalna „Dobry adres” w Słupcy , ul. Batorego 1, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: aktywizacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnością. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością.
Jadłodajnia Stowarzyszenia św. Brata Alberta , ul. Sienkiewicza 11, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: wydawanie posiłków i dystrybucja żywności. Kategoria klienta: osoby z trudnej sytuacji materialnej.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słupcy. ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, logopedyczna, wspieranie wychowawczej funkcji rodziny, pomoc nauczycielom w podwyższaniu efektywności procesu nauczania. Kategoria klienta: dzieci, młodzież, pedagodzy, nauczyciele.
Punkty wydawania żywności Caritas przy Parafii Bł. Michała Kozala, Parafii św. Wawrzyńca, Parafii św. Leonarda w Słupcy	Zakres oferowanych usług: dystrybucja żywności. Kategoria klienta: osoby z trudnej sytuacji materialnej.

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

Mieszkańcy mają również możliwość korzystania z oferty instytucji udzielających wsparcia poza miastem. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Instytucje udzielające wsparcia poza miastem, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy miasta

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku , ul. Niska 2, 62-406 Łądek	Zakres oferowanych usług: placówka typu interwencyjnego; schronienie, opieka, pomoc psychologiczna, pedagogiczna i prawna. Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej, rodzice z małoletnimi dziećmi, osoby w sytuacji kryzysowej.
Dom dla Dzieci i Młodzieży „Szansa” w Kosewie , ul. Słupecka 2, 62-402 Kosewo	Zakres oferowanych usług: placówka opiekuńczo-wychowawcza o charakterze socjalizacyjnym. Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.
Dom Pomocy Społecznej w Zagórowie , ul. Lidmanowskiego 4, 62-410 Zagórow	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekłe somatycznie chore.
Dom Pomocy Społecznej w Strzałkowie , ul. Pułaskiego 1, 62-420 Strzałkowo	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: mężczyźni z niepełnosprawnością intelektualną.
Dom Pomocy Społecznej w Skubarczewie , Skubarczewo 4, 62-436 Orchowo	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby chore psychicznie.

Mieszkania chronione w Strzałkowie, 62-420 Strzałkowo	Zakres oferowanych usług: wsparcie w procesie usamodzielnienia. Kategoria klienta: wychowankowie domów dziecka.
Schronisko dla osób bezdomnych i Ogrzewalnia „Markot” w Zielińcu, Zieliniec 73, 62-306 Kołaczkowo	Zakres oferowanych usług: schronienie, wyżywienie, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne. Kategoria klienta: osoby bezdomne i w trudnej sytuacji życiowej.

Źródło danych: Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy.

13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności są organizacje pozarządowe. Stanowią grupę podmiotów funkcjonujących w sferze ekonomii społecznej, która poprzez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej oraz rozwojowi lokalnemu.

Organizacje pozarządowe pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W Słupcy funkcjonuje kilkadziesiąt organizacji pozarządowych. Samorząd miasta posiada uchwalany corocznie program współpracy Miasta Słupcy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Celem współpracy z organizacjami pozarządowymi jest poprawa jakości życia oraz pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców, aktywizacja lokalnej społeczności, zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów oraz otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność w realizacji zadań publicznych.

Do priorytetowych działań publicznych miasta w 2020 roku należały m.in. zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, osób z niepełnosprawnościami, w wieku emerytalnym, ochrona i promocja zdrowia, działania na rzecz kultury, sztuki i dziedzictwa narodowego, w zakresie nauki, edukacji i oświaty, ekologii i ochrony zwierząt, turystyki i krajoznawstwa, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom.

W 2019 roku wolę podjęcia współpracy z miastem w realizacji zadań publicznych na rzecz lokalnej społeczności wyraziło 17 organizacji, z którymi zawarto 31 umów na powierzenie i wsparcie realizacji zadań publicznych. Z budżetu miasta Słupcy na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe przeznaczono 280.000 zł, z czego wydatkowane zostało 99,4% środków.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat sektora pozarządowego w mieście.

Tabela 16. Wybrane organizacje pozarządowe w mieście

lp.	nazwa organizacji	adres organizacji
1.	Słupeckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne	ul. Warszawska 5, 62-400 Słupca
2.	Stowarzyszenie Kulturalne Powiatu Słupeckiego	ul. Poznańska 20, 62-400 Słupca
3.	Stowarzyszenie im. Apolinarego Szeluty	ul. Pułaskiego 21, 62-400 Słupca
4.	Stowarzyszenie Ds. Walki z Nowotworami oraz Chorobami Układu Oddechowego im. dr R. Grzeszczaka	ul. Poznańska 20, 62-400 Słupca
5.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych w Słupcy	ul. Kopernika 1/b, 62-400 Słupca
6.	„Jaworzniacy” – Związek Młodocianych Więźniów Politycznych	ul. Powstańców Wielkopolskich 6, 62-400 Słupca
7.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział w Słupcy	ul. Kopernika 13, 62-400 Słupca
8.	Stowarzyszenie Pomocy na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Heros” w Słupcy	ul. Piastów 2, 62-400 Słupca
9.	Towarzystwo Walki z Kalectwem – Oddział Terenowy w Słupcy	ul. Parysa 9, 62-400 Słupca
10.	Stowarzyszenie im. Św. Brata Alberta	ul. Sienkiewicza 11, 62-400 Słupca
11.	Klub Seniora Odrodzenie	ul. Kilińskiego 6h, 62-400 Słupca

12.	Nadwarciańskie Stowarzyszenie Rolników w Słupcy	ul. Poznańska 16, 62-400 Słupca
13.	Stowarzyszenie na rzecz pomocy ofiarom wypadków komunikacyjnych i zdarzeń losowych „Ratujmy Życie”	ul. Poznańska 18, 62-400 Słupca
14.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Rech-Med”	ul. Poznańska 20, 62-400 Słupca
15.	Słupeckie Towarzystwo Muzyczne	ul. gen. Z. Berlinga 3, 62-400 Słupca
16.	Stowarzyszenie „Filli Visus Mundi” w Słupcy	pl. Szkolny 2, 62-400 Słupca
17.	Stowarzyszenie „Nasze Dzieci”	ul. Okopowa 4a, 62-400 Słupca
18.	Stowarzyszenie Inicjatyw Młodzieżowych „Dlaczego Nie”	ul. Orzeszkowej 3, 62-400 Słupca
19.	Oddział Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Gnieźnieńskiej w Parafii Św. Leonarda w Słupcy	ul. Dworcowa 29, 62-400 Słupca
20.	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, Oddział Gnieźnieński, Koło Słupca	ul. Batorego 1, 62-400 Słupca
21.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Oddział Powiatowy w Słupcy	ul. Traugutta 10a, 62-400 Słupca
22.	Stowarzyszenie Kreatywnych „Bo Warto” w Słupcy	al. 1000-Lecia 5a/18, 62-400 Słupca
23.	Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Słupca	ul. Poznańska 15a, 62-400 Słupca
24.	Stowarzyszenie „Razem z Misiem” w Słupcy	ul. Armii Krajowej 4, 62-400 Słupca
25.	Stowarzyszenie Inicjatyw Muzycznych w Słupcy	ul. Poznańska 18, 62-400 Słupca
26.	Stowarzyszenie Aktywni i Radośni	ul. Wojska Polskiego 13/18, 62-400 Słupca
27.	Ogólnopolska Izba Dyplomowanych Higienistek Medycyny Szkolnej	ul. Kilińskiego 6b, 62-400 Słupca
28.	Stowarzyszenie Marina Ostrowo	ul. gen. Z. Berlinga 26, 62-400 Słupca
29.	Stowarzyszenie Nasz Wspólny Świat w Słupcy	ul. Wspólna 8/10, 62-400 Słupca
30.	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Anmar”	ul. Powstańców Wielkopolskich 28, 62-400 Słupca
31.	Stowarzyszenie „Dziecięce Marzenia”	ul. gen. W. Sikorskiego 3, 62-400 Słupca
32.	Stowarzyszenie „Razem Warto” przy Zespole Szkół Ekonomicznych w Słupcy	ul. Zagłoby 11, 62-400 Słupca
33.	Stowarzyszenie Na Rzecz Niepełnosprawnych „Na Tak”	ul. Pułaskiego 21, 62-400 Słupca
34.	Stowarzyszenie „Trójka Na Plus”	ul. Kopernika 13, 62-400 Słupca
35.	Stowarzyszenie „Edukacja i Rozwój”	pl. Szkolny 1b, 62-400 Słupca
36.	Polskie Towarzystwo Symulacji Medycznej	ul. Poznańska 18, 62-400 Słupca

37.	Stowarzyszenie „Pasjonaci Słupca”	ul. Orzeszkowej 3/41, 62-400 Słupca
38.	Stowarzyszenie „Michałki”	ul. Podbipięty 4, 62-400 Słupca
39.	Stowarzyszenie „Artis” Sztuka, Nauka, Wiedza	pl. Szkolny 1a, 62-400 Słupca
40.	Związek Harcerstwa Polskiego, Krąg Seniorów w Słupcy	ul. Poznańska 18, 62-400 Słupca
41.	Stowarzyszenie „Pokochaj Burka” w Słupcy	ul. Zagórska 11, 62-400 Słupca
42.	Polskie Towarzystwo Standaryzowanych Pacjentów	ul. Poznańska 18, 62-400 Słupca
43.	Stowarzyszenie Fizjoterapia Neurologiczno-Społeczna w Słupcy	ul. Źródłana 6, 62-400 Słupca
44.	Wielkopolski Związek Hodowców Psów My Fridens w Słupcy	ul. Bielawska 2a, 62-400 Słupca
45.	Klub Emerytów i Rencistów Pożarnictwa w Słupcy	ul. Ratajczaka 1, 62-400 Słupca
46.	Słupecka Wszechnica Obywatelska	ul. Kleczewska 6, 62-400 Słupca
47.	Słupecki Klub Krótkofalarski	ul. Poznańska 18, 62-400 Słupca
48.	Klub Seniora przy SMLW „Mostostalowiec”	ul. Kopernika 9/200, 62-400 Słupca
49.	Grupa Biegowa - kimkolwiek jesteś biegnij ze mną	ul. Warszawska 33, 62-400 Słupca
50.	Stowarzyszenie „Słupecki Uniwersytet Trzeciego Wieku” przy Miejskim Domu Kultury	ul. Traugutta 5, 62-400 Słupca
51.	Stowarzyszenie „Klub Emerytów i Rencistów Policji w Słupcy”	ul. Poznańska 13, 62-400 Słupca
52.	Stowarzyszenie „Próba dźwięku”	ul. Kilińskiego 1/97, 62-400 Słupca
53.	Słupecki Klub Bokserski „Sokół”	ul. Kopernika 13, 62-400 Słupca
54.	Słupecki Klub Karate „Do Shotokan” w Słupcy	ul. Żeromskiego 17, 62-400 Słupca
55.	Słupecki Klub Piłkarski w Słupcy	ul. Gajowa 4, 62-400 Słupca
56.	Słupecki Klub Tenisa Stołowego	ul. Kilińskiego 24/8, 62-400 Słupca
57.	Ludowe Zespoły Sportowe w Powiecie Słupeckim	ul. Warszawska 58, 62-400 Słupca
58.	Słupeckie Towarzystwo Tenisowe	ul. Gajowa 4, 62-400 Słupca
59.	Wielkopolski Klub Karate „Do Shotokan”	ul. Kilińskiego 1/99, 62-400 Słupca
60.	Słupecka Organizacja Strzelecka „Fort”	ul. Poznańska 18, 62-400 Słupca
61.	Klub Biegacza Puls	ul. Róża 91, 62-400 Słupca
62.	Stowarzyszenie Przyjaciół Siatkówki Słupca	pl. Szkolny 1, 62-400 Słupca
63.	Klub Motocyklowy Wielkopolski „Fani Motocykli”	ul. Poznańska 18, 62-400 Słupca

64.	Słupskie Towarzystwo Koszykówki „Grom”	ul. Traugutta 10a/11, 62-400 Słupca
65.	Stowarzyszenie SGR „Racing Team”	ul. Kopernika 21, 62-400 Słupca
66.	Kobięcy Klub Piłkarski „Słupczanka”	ul. Powstańców Wielkopolskich 22b, 62-400 Słupca
67.	Uczniowski Klub Sportowy „Kopernik” w Słupcy	ul. Armii Krajowej 27, 62-400 Słupca
68.	Międzyszkolny Klub Sportowy w Słupcy	ul. Powstańców Wielkopolskich 22b, 62-400 Słupca
69.	Ochotnicza Straż Pożarna w Słupcy	ul. Ratajczaka 1, 62-400 Słupca

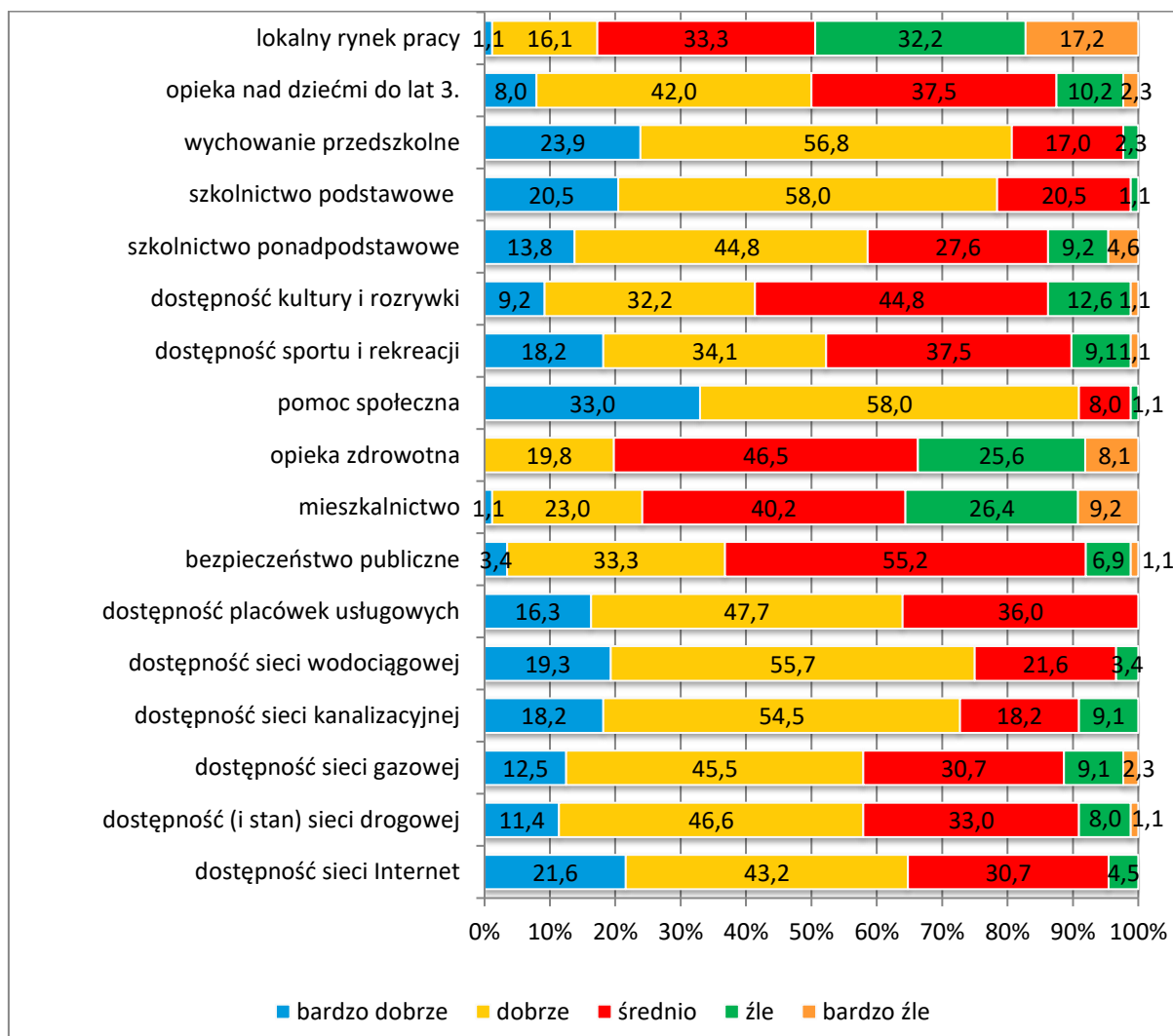
Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Słupcy.

14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w mieście Słupca posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców miasta, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza i jego Zastępcy, Sekretarza, Skarbnika, radnych, pracowników Urzędu Miasta, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych miasta, w tym placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 88 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w mieście. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 29. Warunki życia w mieście

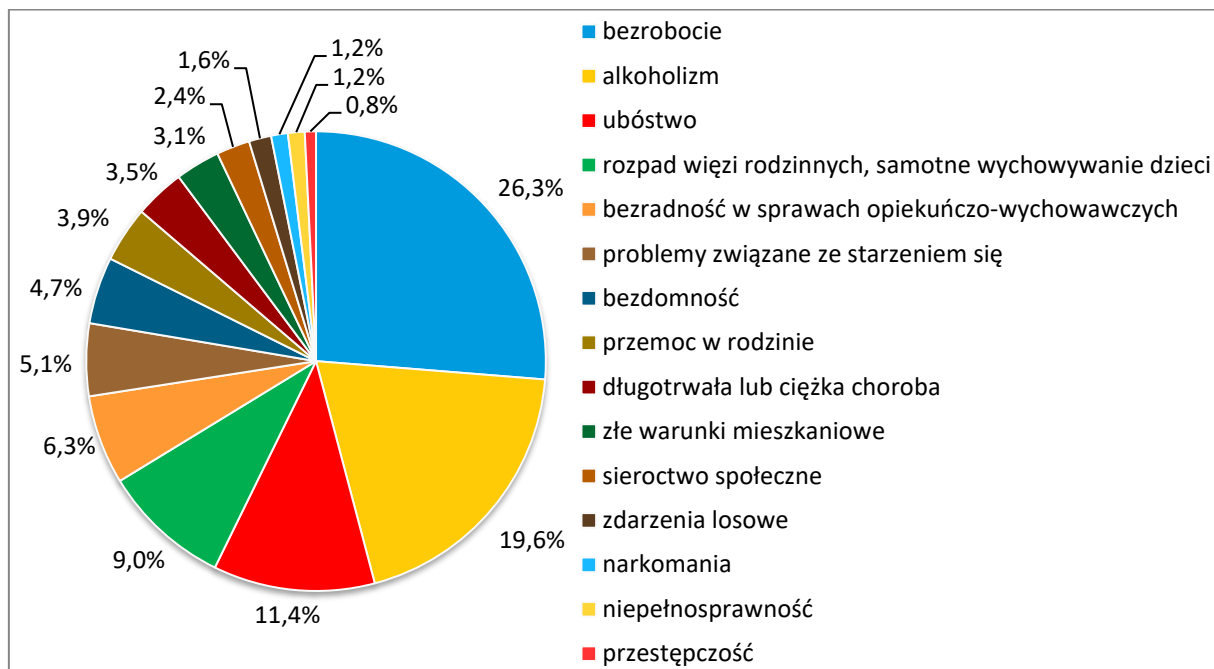
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w mieście, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili pomoc społeczną (łącznie 91% ocen dobrych i bardzo dobrych), dostępność wychowania przedszkolnego (w sumie 80,7% ocen dobrych i bardzo dobrych), szkolnictwa podstawowego (łącznie 78,5% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz sieci wodociągowej (w sumie 75% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej ankietowani ocenili natomiast lokalny rynek pracy (łącznie 49,4% ocen złych i bardzo złych), sytuację mieszkaniową (w sumie 35,6% ocen złych i bardzo złych) oraz dostęp do opieki zdrowotnej (łącznie 33,7% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców miasta. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 30. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta

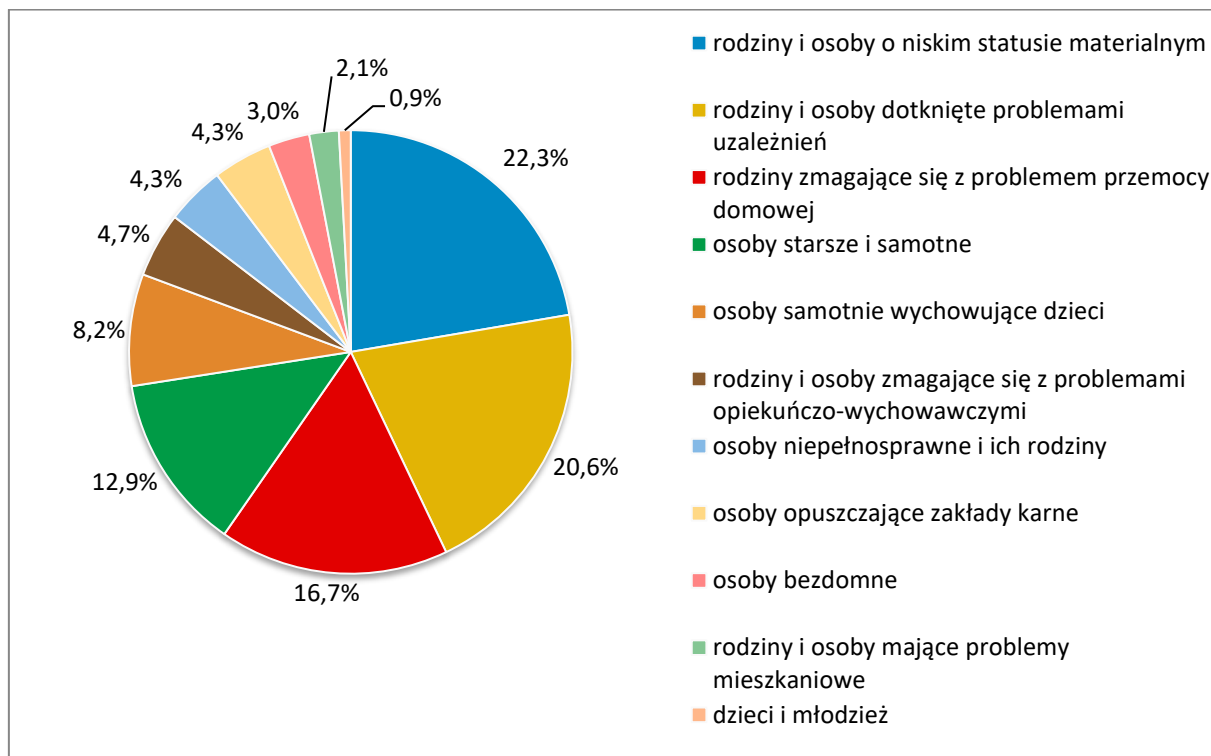

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców miasta, respondenci uznali bezrobocie (26,3%), alkoholizm (22,4%), ubóstwo (11,4%) oraz rozpad więzi rodzinnych i samotne wychowywanie dzieci (9%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w mieście. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 31. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w mieście

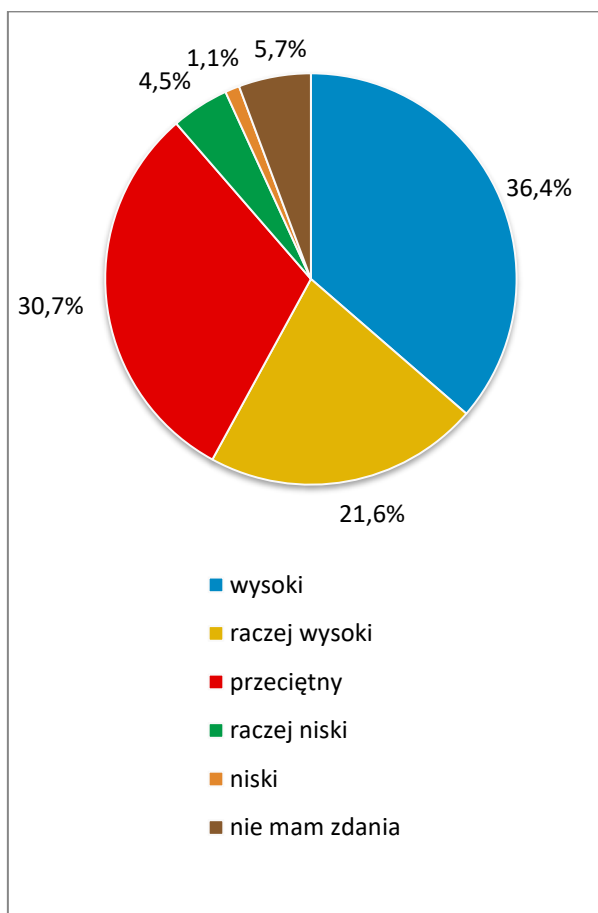

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

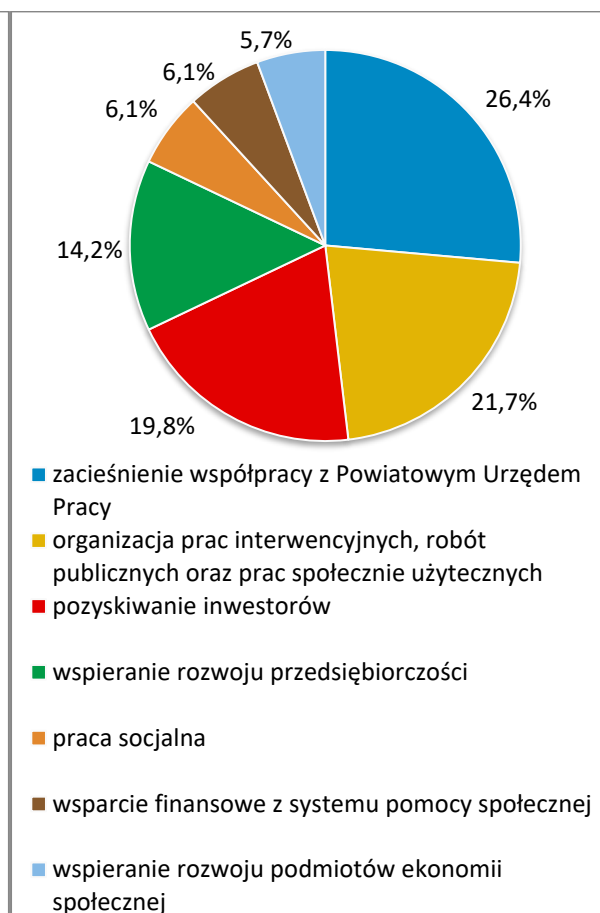
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (22,3%), rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (20,6%), rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej (16,7%) oraz osoby starsze i samotne (12,9%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w mieście oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 32. Jaki jest poziom bezrobocia w mieście?

Wykres 33. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

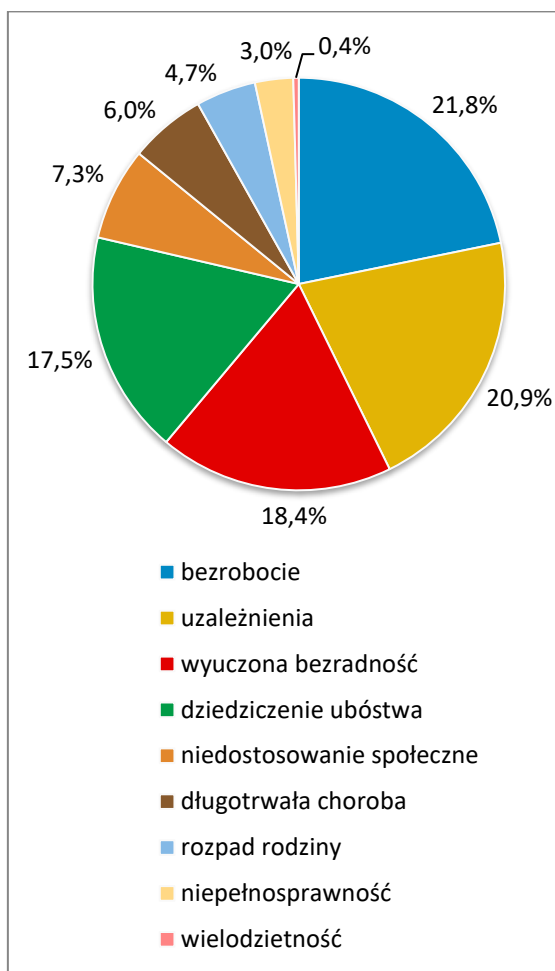
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 58%) stwierdziło, że poziom bezrobocia w mieście jest wysoki lub raczej wysoki. Jednocześnie zdaniem 30,7% badanych jest on przeciętny.

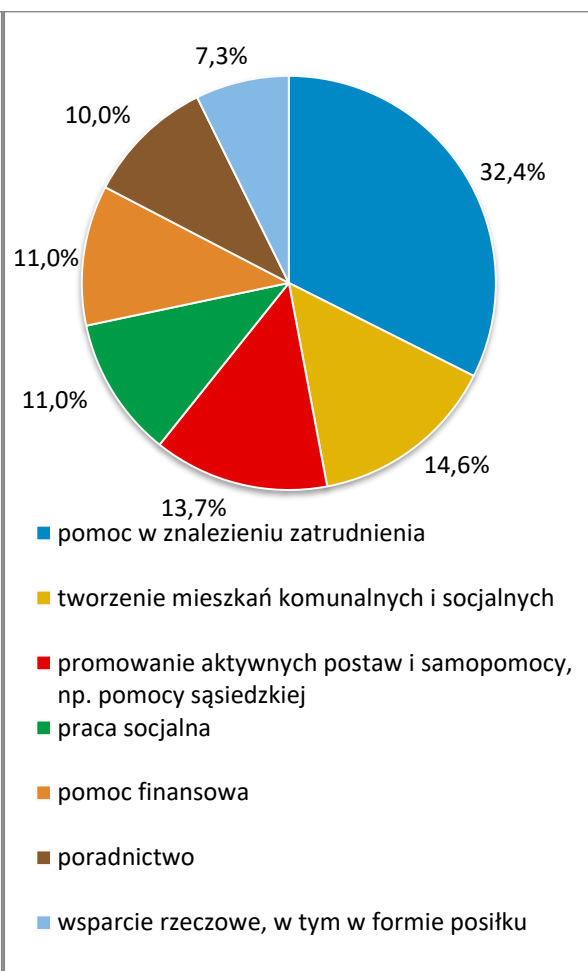
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń; 26,4%), organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (21,7%) oraz pozyskiwanie inwestorów (19,8%).

W odpowiedzi na następne pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców miasta oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 34. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców miasta?

Wykres 35. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

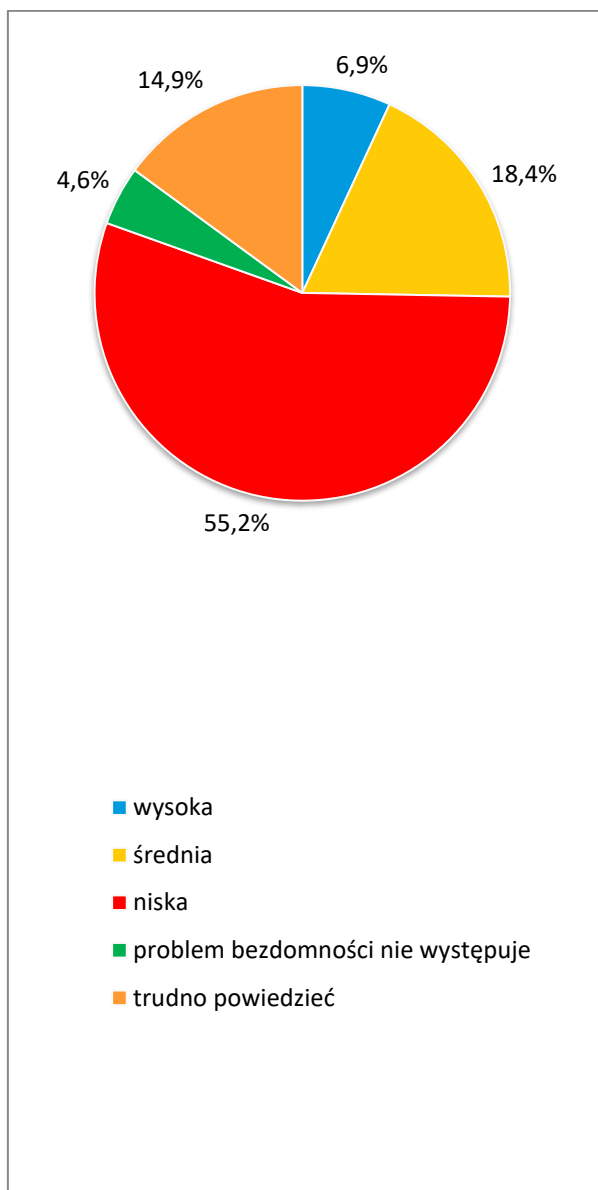
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców miasta w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali bezrobocie (21,8%), uzależnienia (20,9%), wyuczoną bezradność (18,4%) oraz dziedziczenie ubóstwa (17,5%).

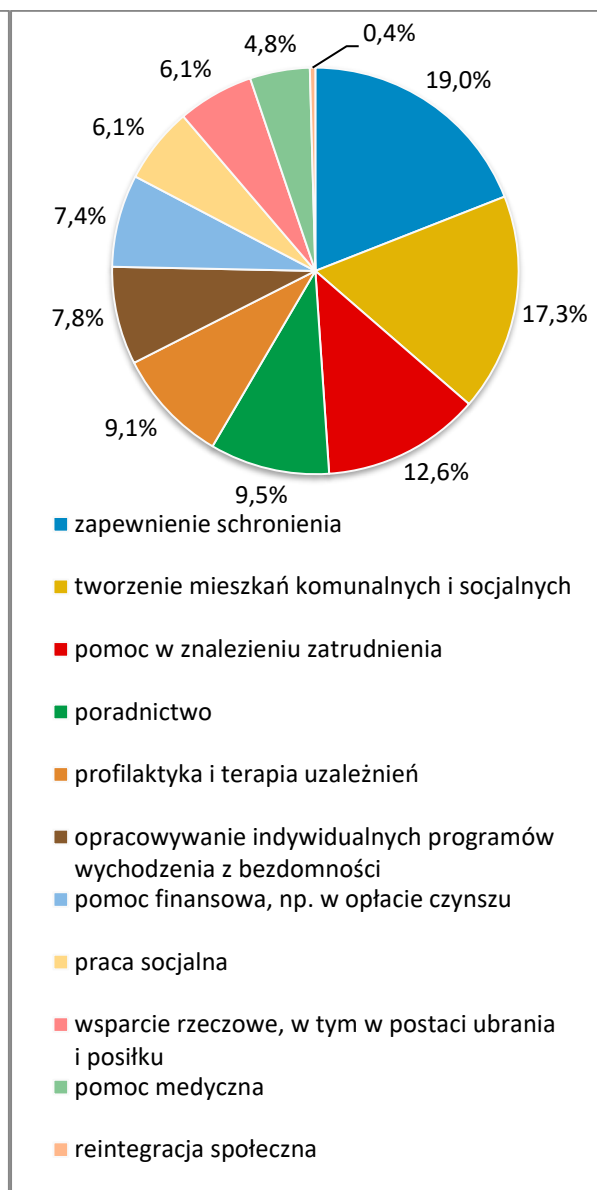
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (32,4%), a także tworzyć mieszkania komunalne i socjalne (14,6%) oraz promować aktywne postawy i samopomoc, np. pomoc sąsiedzką (13,7%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w mieście oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 36. Jaka jest skala problemu bezdomności w mieście?

Wykres 37. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

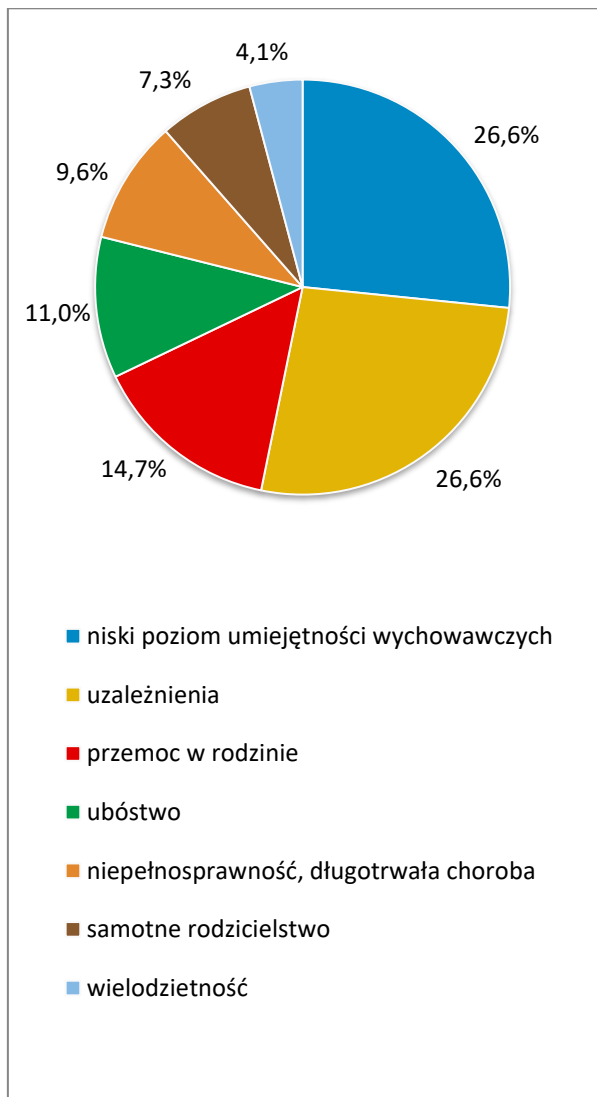
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość badanych (55,2%) stwierdziła, że skala bezdomności w mieście jest niska. Jednocześnie 18,4% ankietowanych przyznało, że jest ona średnia, a 14,9% respondentów nie miało zdania w tej kwestii.

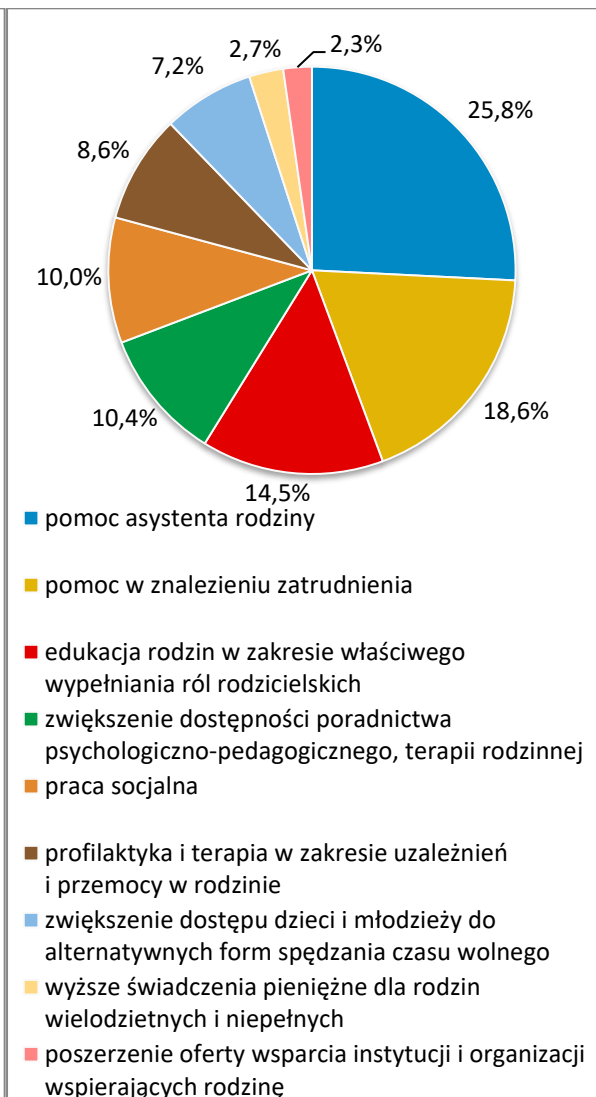
W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść zapewnienie schronienia (19%), tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych (17,3%) oraz udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (12,6%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 38. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w mieście

Wykres 39. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w mieście?

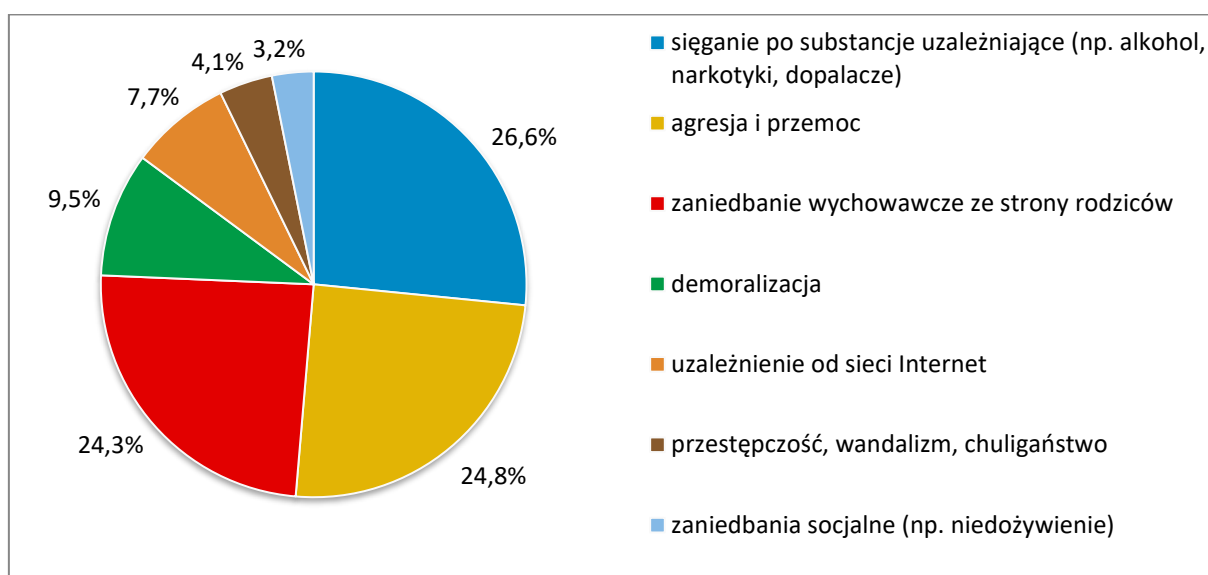
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w mieście są niski poziom umiejętności wychowawczych i uzależnienia (po 26,6%), a także przemoc w rodzinie (14,7%) i samotne rodzicielstwo (11%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali świadczenie pomocy przez asystenta rodziny (25,8%), udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (18,6%) oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (14,5%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z miasta. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

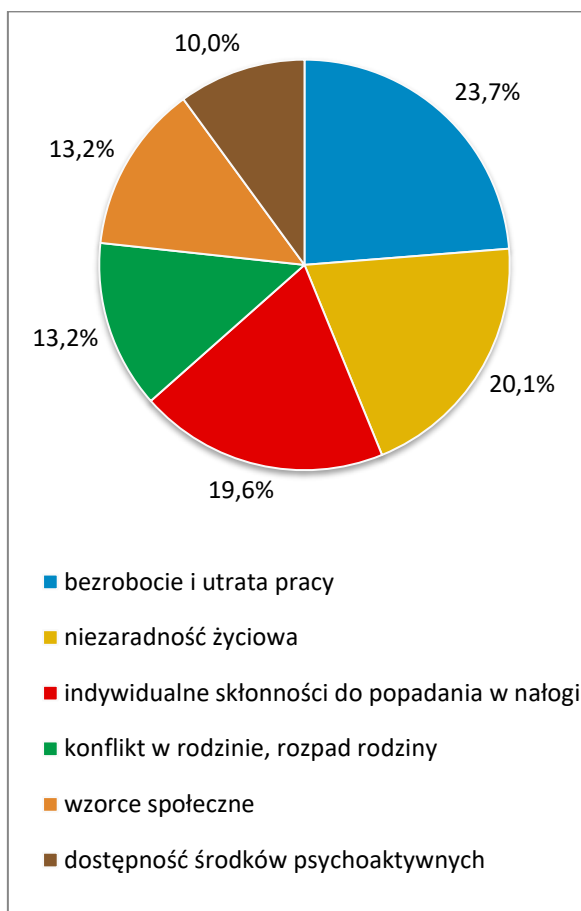
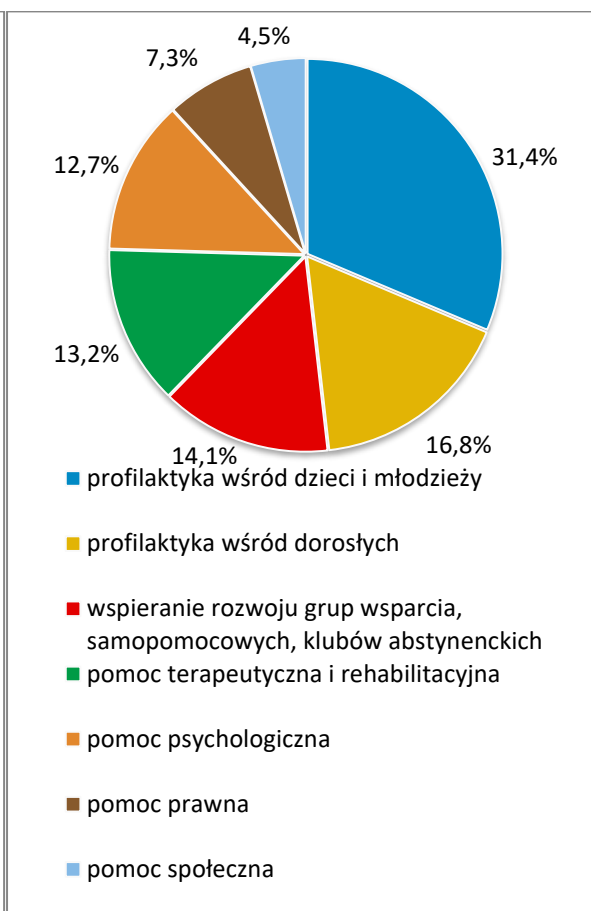
Wykres 40. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z miasta?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z miasta, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (26,6%), agresja i przemoc (24,8%) oraz zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (24,3%).

W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców miasta oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 41. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców miasta**Wykres 42. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?**

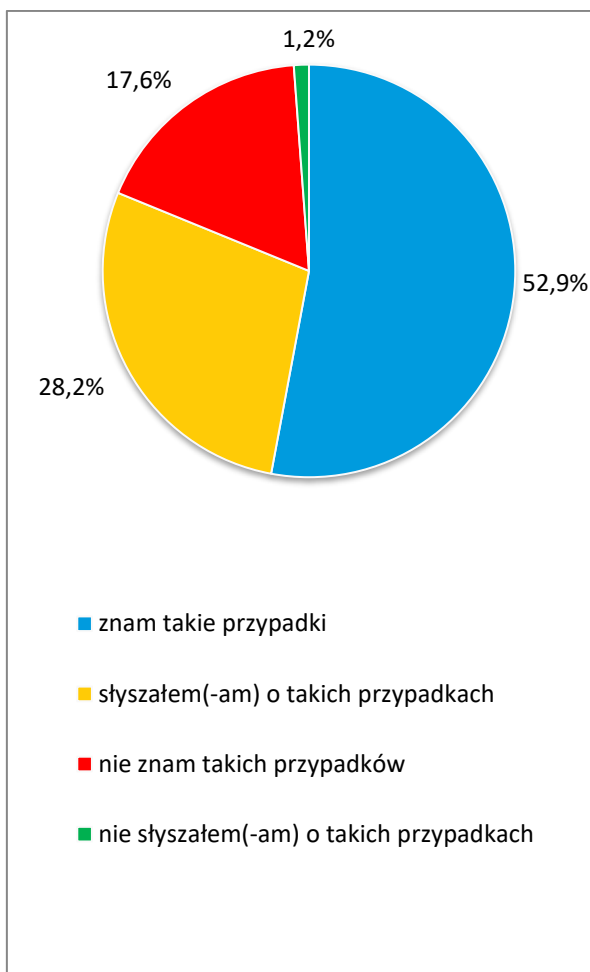
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców miasta badani zaliczyli bezrobocie i utratę pracy (23,7%), niezaradność życiową (20,1%) oraz indywidualne skłonności do popadania w nałogi (19,6%).

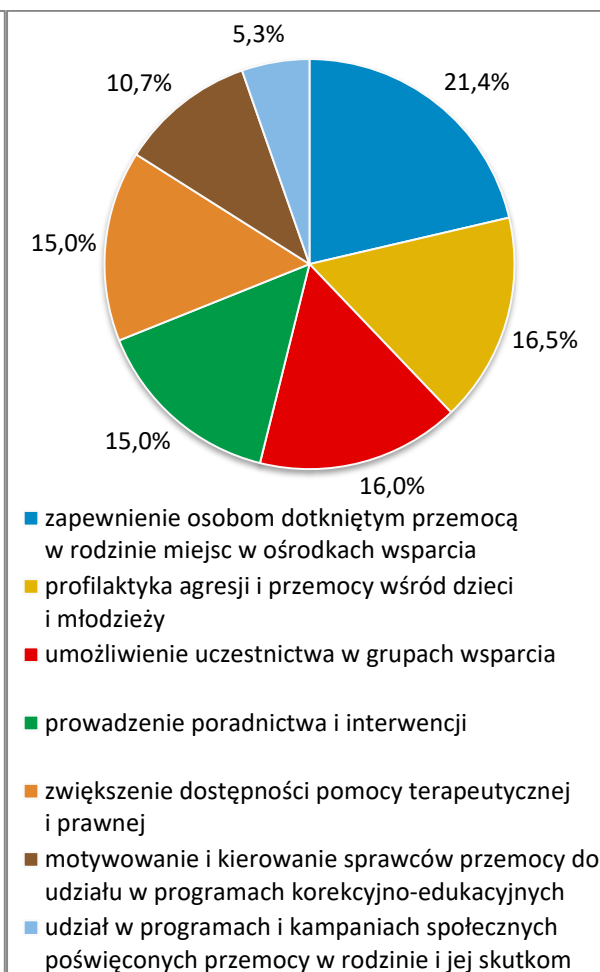
Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (31,4%) oraz dorosłych (16,8%) oraz wspieraniu rozwoju grup wsparcia, samopomocowych, klubów abstynenckich (14,1%).

Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 43. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w mieście

Wykres 44. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

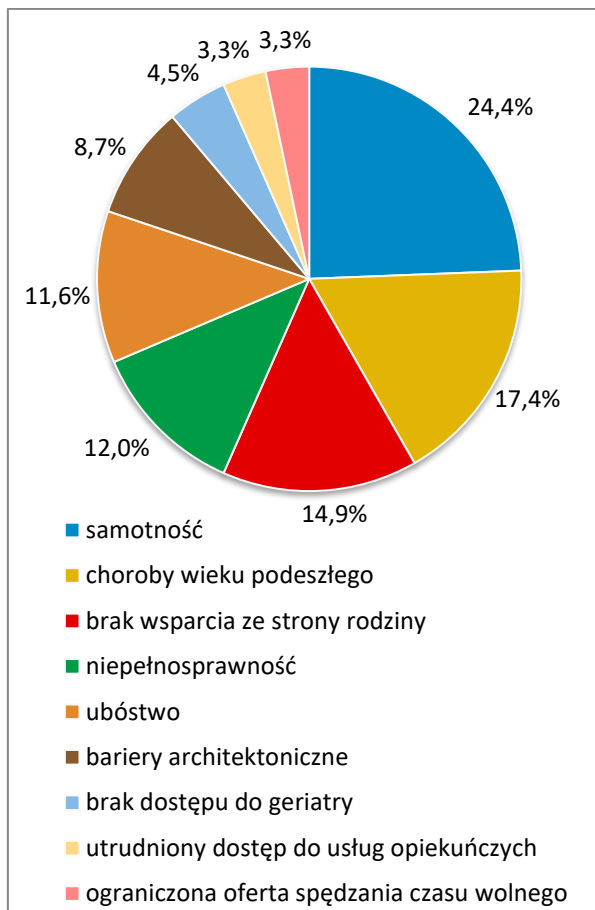
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (łącznie 81,1%) stwierdziła, że zna przypadki przemocy w rodzinie w mieście lub o nich słyszała. Odmiennej zdania było w sumie 18,8% ankietowanych.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (21,4%), prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (16,5%), umożliwić udział w grupach wsparcia (16%), prowadzić poradnictwo i interwencje oraz zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (po 15%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w mieście, oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 45. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z miasta

Wykres 46. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w mieście?

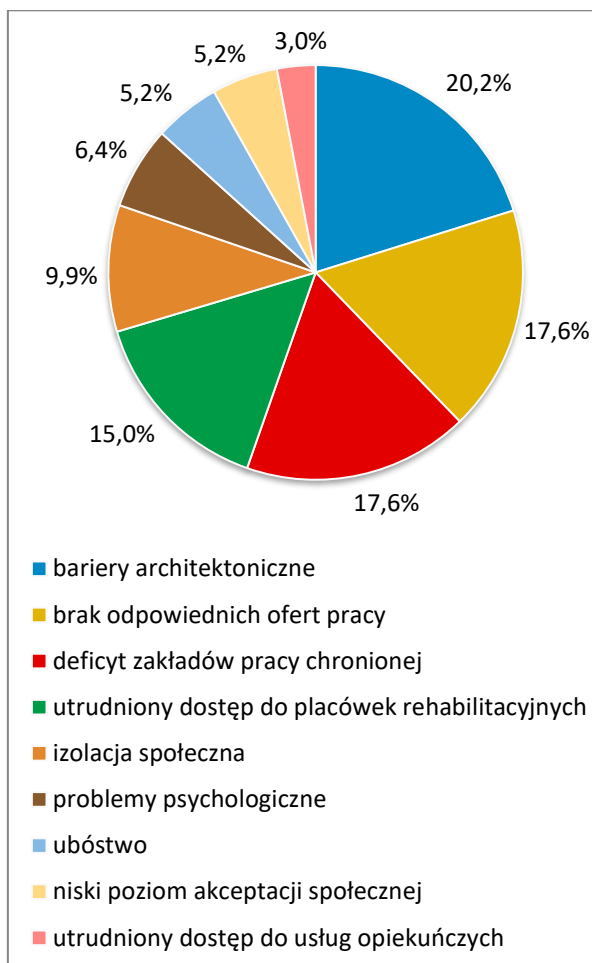
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotyczą seniorów w mieście, są samotność (24,4%), choroby wieku podeszłego (17,4%) oraz brak wsparcia rodziny (14,9%).

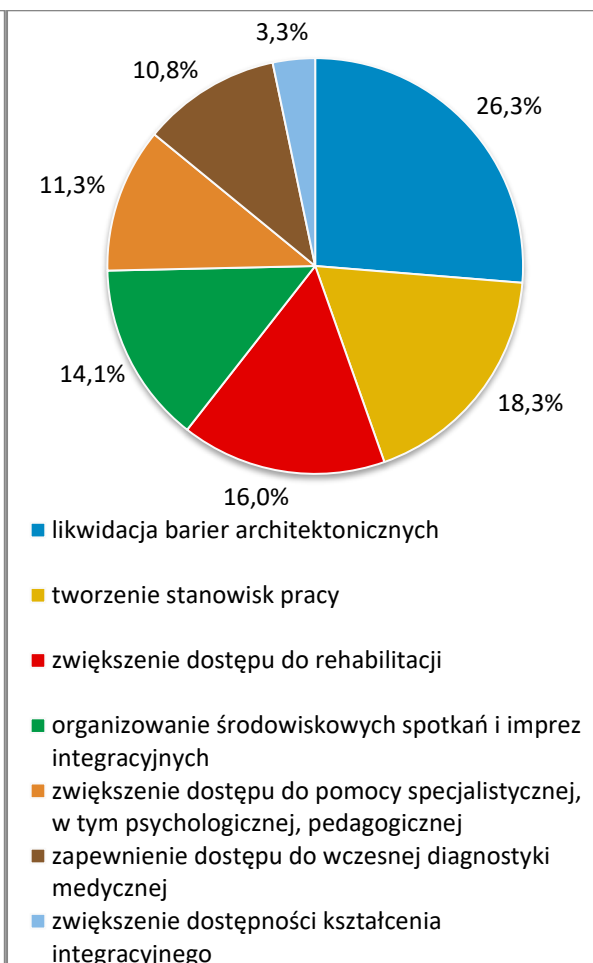
Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w mieście, respondenci najczęściej zaliczali: zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 27,8%), zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (20%) oraz organizowanie pomocy sąsiedzkiej (16,1%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w mieście, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 47. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z miasta

Wykres 48. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

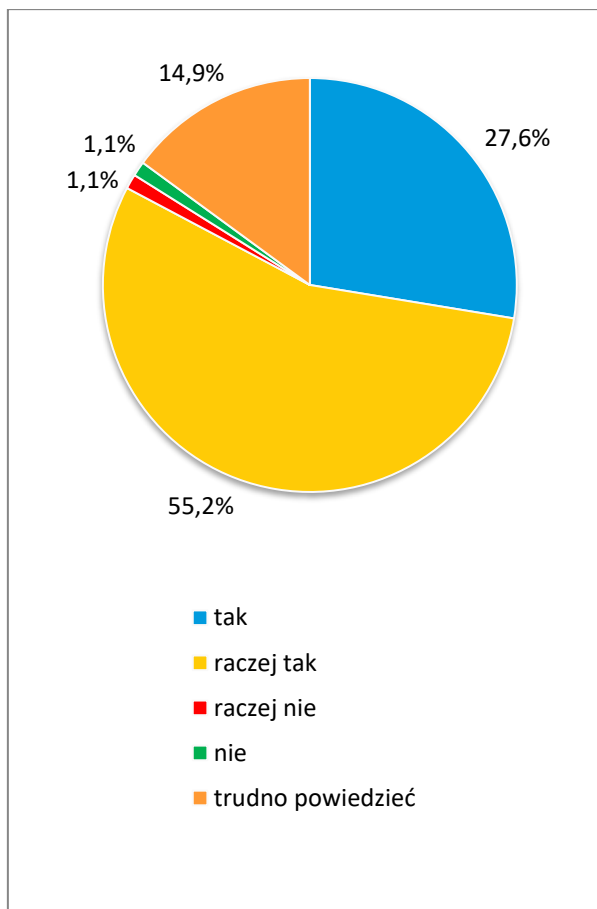
Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z miasta, są: bariery architektoniczne (20,2%), brak odpowiednich ofert pracy, deficyt zakładów pracy chronionej (po 17,6%) oraz utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (15%).

W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na

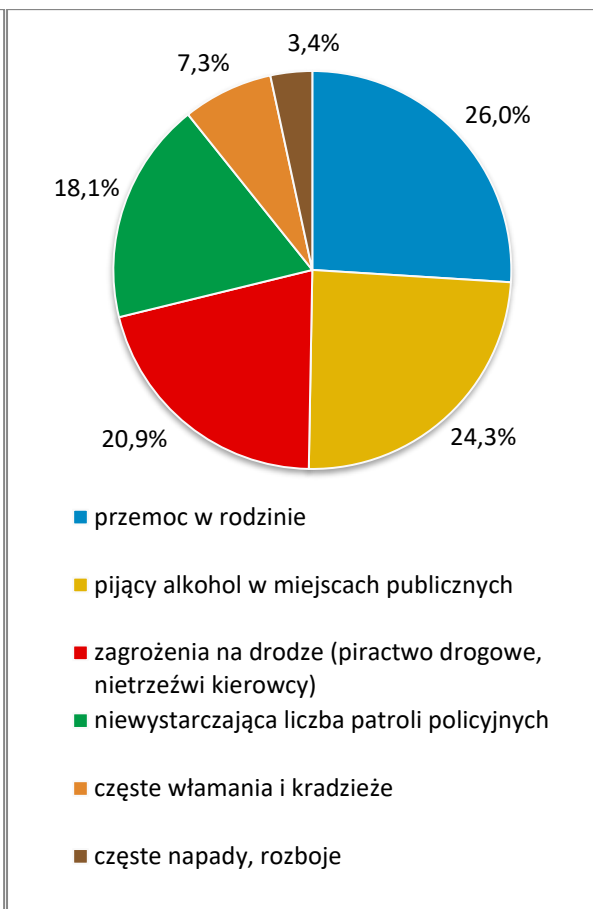
likwidowaniu barier architektonicznych (26,3%), tworzeniu stanowisk pracy (18,3%) oraz zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (16%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w mieście – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 49. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w mieście?

Wykres 50. Przyczyny braku bezpieczeństwa w mieście

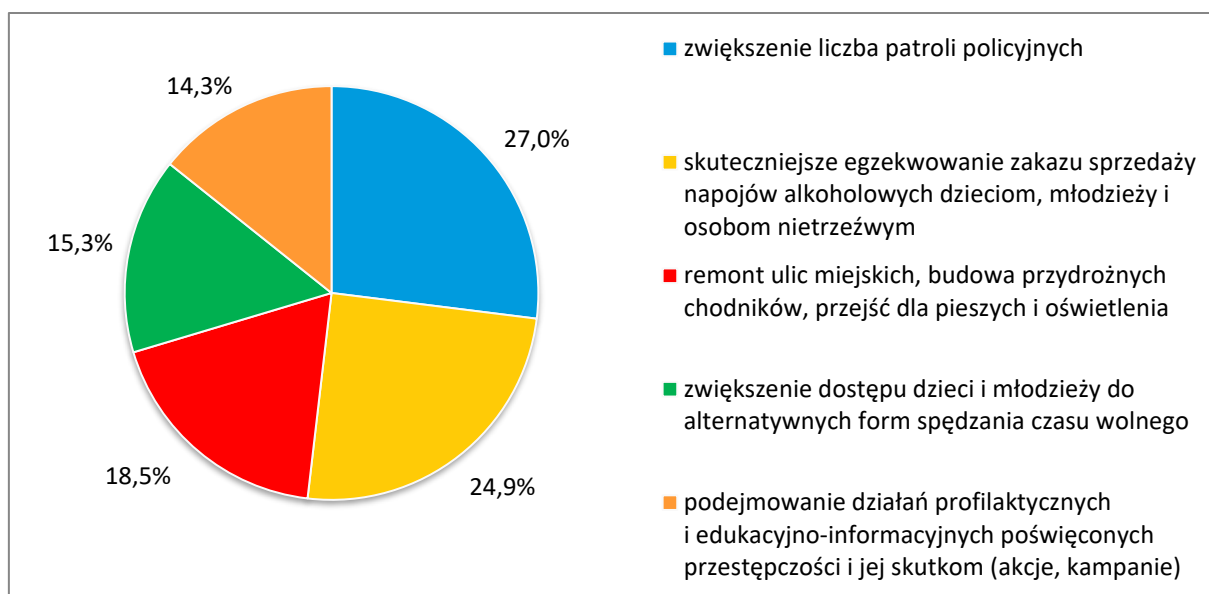

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 82,8%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jedynie 2,2% badanych było odmiennego zdania.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali przemoc w rodzinie (26%), osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (24,3%), zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 20,9%) oraz niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (18,1%).

Wykres 51. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w mieście?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w mieście w największym stopniu wpłynęłyby takie działania, jak: zwiększenie liczby patroli policyjnych (27%), skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (24,9%), remont ulic miejskich, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (18,5%) oraz zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (15,3%).

15. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Mocne strony	Słabe strony
▪ podejmowanie skutecznych działań na rzecz ograniczenia bezrobocia (prace społeczno-użyteczne, prace interwencyjne) ▪ zapewnianie wsparcia dla osób zagrożonych bezdomnością i wychodzących z bezdomnością, w tych schronienia ▪ funkcjonowanie w mieście jadłodajni ▪ zapewnianie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego; bezpłatny dostęp do wsparcia psychologicznego i prawnego ▪ działania MOPS w zakresie przeciwdziałania dysfunkcjom rodzin, wspierania rodzin niepełnych i wielodzietnych ▪ podejmowanie współpracy z różnymi podmiotami (PUP, ROPS, WUW, PCPR, organizacje pozarządowe) w realizacji programów na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ wdrażanie innowacji społecznych i realizowanie projektów z zakresu aktywnej integracji ▪ istnienie warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ wspieranie rodzin ze strony asystenta rodziny ▪ dobra dostępność opieki nad dziećmi do lat 3., opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego ▪ różnorodna oferta Miejskiego Domu Kultury oraz Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej, funkcjonowanie kina ▪ działalność świetlicy środowiskowej	▪ zbyt niska skala działań zachęcających inwestorów do tworzenia w mieście nowych miejsc pracy ▪ brak w mieście atrakcyjnych ofert pracy dla ludzi młodych ▪ niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych w mieście ▪ brak mieszkań chronionych ▪ brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności ▪ brak w mieście miejsc noclegowych dla osób bezdomnych ▪ nieodpowiedni dostęp do opieki medycznej ▪ brak specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ utrudniony dostęp do opieki geriatrycznej i rehabilitacji ▪ brak w mieście ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych ▪ brak w mieście dostępu do kształcenia integracyjnego ▪ istnienie w mieście barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie ▪ brak wolontariatu

- oferta działań socjoterapeutycznych w świetlicy socjoterapeutycznej
- funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, Klubu Abstynenta, grup wsparcia
- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”
- działania profilaktyczne, informacyjne, edukacyjno-szkoleniowe w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- podejmowanie współpracy z różnymi podmiotami w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (m.in. z PCPR, sądem, kuratorami sądowi, organizacjami pozarządowymi)
- rozbudowany system usług opiekuńczych w mieście
- prowadzenie przez MOPS wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego
- funkcjonowanie w mieście Klubu Seniora i Uniwersytetu Trzeciego Wieku
- prowadzenie działań prozdrowotnych wśród osób starszych
- realizowanie programów na rzecz seniorów, m.in. „Wspieraj seniora”
- funkcjonowanie Spółdzielni inwalidów „Przyjaźń” – zakładu pracy chronionej
- dobrze wykwalifikowana, posiadająca dużą wiedzę kadra MOPS-u

- odpowiednia jakość obsługi klienta pomocy społecznej
 - mobilność i elastyczność działania kadry pomocy społecznej
 - sprawny system informacji o dostępnych formach wsparcia
 - pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
 - duży potencjał podmiotów ekonomii społecznej w mieście, w tym spółdzielnia socjalna, warsztat terapii zajęciowej, zakład aktywizacji zawodowej i organizacje pozarządowe działające w obszarze polityki społecznej; podejmowanie z nimi współpracy
- podejmowanie współpracy z przedstawicielami kościoła

Szanse	Zagrożenia
▪ pozyskiwanie inwestorów i tworzenie nowych miejsc pracy ▪ rozwój przedsiębiorczości ▪ dalsze pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych, m.in. z programów rządowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ dostęp do europejskich rynków pracy ▪ rozwój budownictwa socjalnego ▪ odbudowa funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziców wobec dzieci dzięki asystentowi rodziny i koordynatorowi pieczy zastępczej ▪ dostęp do programów rządowych wspierających rodziny (np. „Rodzina 500+”, „Dobry Start”, Karta Dużej Rodziny)	▪ występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia ▪ marginalizacja społeczna spowodowana długotrwałym bezrobociem ▪ niska poziom kwalifikacji i niska aktywność osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy ▪ ograniczony potencjał inwestorów w regionie ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez ludzi młodych ▪ wzrost poziomu bezrobocia w kraju i spadek dynamiki w gospodarce spowodowany epidemią Covid-19 ▪ kryzys rodziny, rozluźnienie więzi rodzinnych i rozpad rodzin ▪ alienacja dzieci z powodu rozvodu rodziców

▪ zmiany w Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym – zwiększenie szybkości decyzji, usługi wspierające, interdyscyplinarność działań▪ zacieśnianie współpracy z innymi podmiotami w celu zwiększenia szansy powodzenia realizowanych projektów▪ rozbudowa narzędzi zapewniających osobom wykluczonym dostęp do usług publicznych▪ rozwój profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży▪ zwiększająca się świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie▪ możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny▪ dostępność programów pozwalających na rozwój usług i infrastruktury socjalnej oraz zwiększenie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych▪ zacieśnianie współpracy z Policją w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa seniorom▪ wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych▪ rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym sektora organizacji pozarządowych oraz zacieśnianie z nim współpracy▪ dalsze podnoszenie kwalifikacji przez pracowników MOPS-u▪ wzrost aktywności obywatelskiej▪ zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej uruchomienie wolontariatu	▪ syndrom wyuczonej bezradności i jego dziedziczenie▪ wieloaspektowość dysfunkcji społecznych w rodzinach▪ upadek wartości moralnych i autorytetów, konsumpcyjny styl życia▪ zadłużenia alimentacyjne▪ brak umiejętności i nawyków spędzania czasu wolnego▪ rozwój informatyzacji zakłócający tradycyjne kontakty rodzinne▪ rozluźnienie więzi społecznych▪ marginalizacja społeczna osób uzależnionych i będących w kryzysie▪ coraz większy dostęp do używek▪ choroby cywilizacyjne, przyjmowanie złych nawyków przez młodzież▪ rosnące zagrożenie przemocą; zwiększająca się liczba rodzin wymagających interwencji i działań interdyscyplinarnych▪ zwiększająca się liczba osób starszych▪ niezadowalający poziom życia osób starszych; niskie świadczenia emerytalno-rentowe▪ zanikanie modelu rodziny wielopokoleniowej oraz zmiany demograficzne skutkujące koniecznością wcześniejszego korzystania z pomocy instytucjonalnej▪ nieodpowiedni dostęp do domów pomocy społecznej▪ zwiększenie śmiertelności i zachorowań z powodu Covid-19▪ występowanie zjawiska migracji osób młodych do większych jednostek administracyjnych▪ deficyt ofert pracy dla osób niepełnosprawnych

- zagrożenie wypaleniem zawodowym wśród pracowników pomocy społecznej
 - niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej; nakładanie na gminy nowych zadań bez odpowiedniego zabezpieczenia finansowego
 - uzależnienie od systemu pomocy społecznej, roszczeniowa postawa jego klientów, ich bierność i niechęć do podejmowania współpracy
 - stereotypy tworzące niekorzystny klimat wokół systemu pomocy społecznej i jego odbiorców
 - nadmiar trudnych do interpretacji uregulowań prawnych i częste ich zmiany
- restrykcyjne, nie zawsze odpowiadające potrzebom lokalnym, dedykowanie działań i wydatków w projektach dofinansowanych ze środków unijnych

16. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w mieście Słupca, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- zwiastujący proces starzenia się społeczności lokalnej i zwiększający ryzyko chorób i niepełnosprawności stały wzrost liczby osób starszych, któremu towarzyszy spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym;
- kontynuowanie działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy oraz dalsze wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji zawodowej,
- rozwijanie systemu pomocy osobom i rodzinom wymagającym ochrony macierzyństwa i mających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, a także dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej;

- lepsze zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, w tym zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej;
- poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego, m.in. poprzez dalsze monitorowanie i patrolowanie miejsc publicznych oraz kontynuowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych poświęconych przestępczości;
- usprawnianie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie aktywności obywatelskiej.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2021-2027. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców miasta, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. **Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym:** tworzenie w mieście nowych miejsc pracy, wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej, a także zwiększanie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej;
2. **Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w mieście:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju, wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich;
3. **Profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego:** rozwijanie sektora pomocy społecznej oraz wzmacnianie i poszerzanie sektora pozarządowego w mieście oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu miasta Słupcy w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 jest:

***podniesienie jakości życia mieszkańców, wzmacnianie rodzin,
i stwarzanie im warunków do rozwoju,
skuteczne aktywizowanie i integrowanie osób zagrożonych
lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.***

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania, czas realizacji oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.:

Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cele operacyjne

1. Tworzenie w mieście nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.
2. Zwiększanie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Pozyskiwanie nowych inwestorów, promowanie miasta przy wykorzystaniu jej walorów, tworzenie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie inwestorom ulg podatkowych.
2. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej, oraz tworzenie warunków do rozwoju handlu i rynku usług.

3. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w mieście, m.in. poprzez promowanie jej walorów, rozwijanie oferty i infrastruktury turystycznej.
4. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców miasta– upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udział w realizacji programów aktywizacji i integracji osób bezrobotnych.
5. Promowanie wśród bezrobotnych mieszkańców miasta samozatrudnienia oraz udzielanie informacji na temat możliwości pozyskania środków finansowych na podjęcie i rozwój działalności gospodarczej.
6. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w mieście, np. spółdzielni socjalnej.
7. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych.
8. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym.
9. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, a w razie potrzeby w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego.
10. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych.
11. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.

12. W razie potrzeby podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie z placówkami spoza miasta, a w sprzyjających okolicznościach podjęcie działań w kierunku utworzenia w mieście noclegowni.
13. Poszerzenie w mieście zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie mieszkań socjalnych.
14. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
15. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju miasta, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i bezdomnym, a także z Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.
2. Rozwijanie usług opiekuńczych, a w razie potrzeby uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców miasta działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Kontynuowanie działań prozdrowotnych wśród osób starszych i niepełnosprawnych.
5. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach miejskich placówek kulturalnych, klubu seniora, uniwersytetu trzeciego wieku oraz przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.
6. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał.

7. Udział w realizacji programów pozwalających na rozwój systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych, np. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” i „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością”.
8. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego, zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
9. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami aktywności zawodowej, zakładami pracy chronionej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.
10. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, miejskie publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, miejskie niepubliczne placówki oświatowe, szkoły ponadgimnazjalne, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza miasta, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, zakłady pracy chronionej, instytucje rządowe, podmioty ekonomii społecznej, m.in. spółdzielnie socjalne, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej i organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz

rozwoju miasta, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim, bezdomnym, starszym i niepełnosprawnym, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Wzrost aktywności gospodarczej w mieście, większa aktywność zawodowa mieszkańców miasta, usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wyższy standard świadczonych usług, lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w mieście.

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności i mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Zapewnienie wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników MOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny.
4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
6. Podejmowanie działań w kierunku tworzenia klas profilowanych w szkołach podstawowych oraz wspieranie działań w kierunku dostosowania kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych do potrzeb lokalnego rynku pracy.
7. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.
8. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

9. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie rodzinnych pikników.
10. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego oraz rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży, organizowanie wypoczynku.
11. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.
12. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez rozwijanie w mieście oferty wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zacieśnienie współpracy z placówkami leczenia uzależnień, ośrodkami wsparcia i innymi podmiotami świadczącymi pomoc na rzecz ww. osób.
2. Zintensyfikowanie w mieście profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli.
3. Wspieranie ruchu samopomocowego w mieście.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

6. W razie potrzeby zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Słupcy.
7. Tworzenie w mieście i rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń zdrowotnych, głównie specjalistycznych, w tym opieki geriatrycznej.
3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia i ich skutkami.
5. Upowszechnianie wśród mieszkańców miasta informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych.
6. Opracowanie i realizacja miejskiego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w mieście przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w mieście; zwiększenie częstotliwości patroli policyjnych w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością.
4. Kontynuowanie przez jednostki miejskie i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.

5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez budowę i remont ulic, budowę chodników i ścieżek rowerowych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, Zespół Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, miejskie publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słupcy, niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, niepubliczne placówki opieki nad dziećmi do lat 3., placówki ochrony zdrowia, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, kluby abstynenta, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy rodzinom i dzieciom, w tym dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, organizacje zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Niższy odsetek rodzin wymagających ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne., podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających, większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego trybu życia, lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej, wydawniejsze wsparcie dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, wzrost zasobu wiedzy mieszkańców o przestępczości i jej skutkach, bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 3.:

Profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego.

Cele operacyjne:

1. Rozwijanie sektora pomocy społecznej.
2. Wzmacnianie i poszerzanie sektora pozarządowego w mieście oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadrę MOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach.
2. Utrzymanie, a w razie potrzeby zwiększenie liczby asystentów rodziny.
3. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w mieście poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej MOPS-u.
6. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Inicjowanie powstawania oraz wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.
3. Zachęcanie mieszkańców miasta do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych; samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej.
4. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych.

5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne miasta.

Partnerzy w realizacji:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Większe kompetencje kadr pomocy społecznej, wyższa jakość świadczonych usług, zwiększenie aktywności mieszkańców, zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Słupcy na lata 2021-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program Wspierania Rodziny,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Program Współpracy Miasta Słupcy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd miasta lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinna cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Miejską i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert).

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Słupcy na lata 2021-2027 będzie Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupcy. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 17. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027 (w zł)

2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.
22.140.430	14.859.040	10.056,221	10.257,345	10.462,492	10.671,742	10.885,177

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie miasta wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2018-2020.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Burmistrz Miasta może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe (dla każdego wskaźnika określono jego wartość początkową za rok 2020 oraz wartość docelową w ostatnim roku realizacji dokumentu). W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Tabela 18. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii

wskaźnik monitoringowy	wartość w 2020 r.	wartość docelowa w 2027 r.
cel strategiczny 1		
liczba podmiotów gospodarczych w mieście	1.869	2.000
liczba osób bezrobotnych w mieście	440	300
liczba spółdzielni socjalnych w mieście	1	2
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności	271, 202, 7	280, 200,5
liczba rodzin pobierających świadczenia pomocy społecznej, świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego	329, 829, 52	300, 650, 50
liczba gospodarstw pobierających dodatki mieszkaniowe (i energetyczne)	377, 26	380, 30
liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	15	20
liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	4	5
liczba mieszkań komunalnych (w tym socjalnych)	170 (10)	180 (15)

liczba programów i projektów realizowanych na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	2	3
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3.299	3.500
liczba seniorów objętych pomocą społeczną	52	70
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	147	150
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	87	95
liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi (oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	0 (0)	3 (3)
liczba osób korzystających z klubu seniora	93	100
liczba osób biorących udział w zajęciach uniwersytetu trzeciego wieku	97	120
liczba osób objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej	25	30
liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne	0	15
cel strategiczny 2		
liczba rodzin objętych pracą socjalną	572	550
liczba asystentów rodziny (oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem)	1 (15)	1 (15)
liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	0	1
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie	37, 0, 2	30, 1, 5
liczba osób objętych wsparciem w ramach punktu konsultacyjnego	35	45
liczba grup samopomocowych	4	5
liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego	140	150
liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia	0	3
liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	0	5
liczba przedsięwzięć miasta w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	0	3
liczba porad udzielonych w mieście w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	120.437	130.000
liczba porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	201.657	200.000
liczba popełnionych przestępstw	356	350
cel strategiczny 3		
liczba pracowników MOPS-u (w tym liczba pracowników socjalnych)	38 (7)	39 (7)
liczba pracowników MOPS-u, którzy uczestniczyli w kursach i szkoleniach	38	39
liczba wspieranych przez samorząd miasta organizacji pozarządowych	8	10

Źródło danych: Urząd Miasta w Słupcy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW**Tabele:**

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w mieście w latach 2018-2020.....	20
Tabela 2. Placówki oświatowe oraz opieki nad dziećmi do lat 3 w mieście	26
Tabela 3. Placówki kulturalne w mieście.....	29
Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście	30
Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej w mieście	31
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	35
Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców miasta dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	39
Tabela 8. Kadra MOPS-u i jej kwalifikacje w 2020 roku.....	43
Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w mieście w latach 2018-2020.....	44
Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w mieście przez MOPS w latach 2018-2020	48
Tabela 11. Dzieci z miasta umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2018-2020	50
Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w latach 2018-2020	52
Tabela 13. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2017-2019	53
Tabela 14. Instytucje wsparcia w mieście	54
Tabela 15. Instytucje udzielające wsparcia poza miastem, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy miasta	55
Tabela 16. Wybrane organizacje pozarządowe w mieście	57
Tabela 17. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027 (w zł)	94
Tabela 18. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii	95

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność miasta oraz jej struktura wiekowa w latach 2018-2020 .	15
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności miasta w latach 2018-2020	16
Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2017-2019	19
Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach miasta w latach 2017-2019.....	19
Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w mieście	20
Wykres 8. Podmioty gospodarcze publiczne i prywatne w mieście w latach 2018-2020	21
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w mieście w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2020 roku.....	21
Wykres 10. Mieszkańcy miasta posiadający zatrudnienie w latach 2018-2020*.	23
Wykres 11. Bezrobotni w mieście według płci w latach 2018-2020	23
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie słupeckim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2018-2020 (w %)	24
Wykresy 13-16. Bezrobotni w mieście na koniec 2020 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia	25
Wykres 17. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców miasta w 2002 roku	32
Wykres 18. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w mieście w 2002 roku	32
Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w mieście według poziomu wykształcenia w 2002 roku.....	33
Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w mieście według aktywności ekonomicznej w 2002 roku.....	33
Wykres 21. Mieszkańcy miasta zaliczeni przez MZON w Koninie do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2018-2020 .	34
Wykres 22. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w mieście w latach 2018-2020....	36
Wykres 23. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w mieście oraz działalności MKRPA w latach 2017-2019	37
Wykres 24. Osoby w mieście, którym w latach 2018-2020 udzielono pomocy i wsparcia	45

Wykres 25. Osoby i rodziny w mieście, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie.....	45
Wykres 26. Osoby i rodziny w mieście, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie pieniężne.....	46
Wykres 27. Osoby i rodziny w mieście, którym w latach 2018-2020 przyznano świadczenie niepieniężne.....	46
Wykres 29. Warunki życia w mieście	61
Wykres 30. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta	62
Wykres 31. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w mieście	63
Wykres 32. Jaki jest poziom bezrobocia w mieście?	64
Wykres 33. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?	64
Wykres 34. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców miasta?	65
Wykres 35. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?.....	65
Wykres 36. Jaka jest skala problemu bezdomności w mieście?	66
Wykres 37. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	66
Wykres 38. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w mieście	67
Wykres 39. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w mieście?	67
Wykres 40. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z miasta?.....	68
Wykres 41. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców miasta.....	69
Wykres 42. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?	69
Wykres 43. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w mieście	70
Wykres 44. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	70
Wykres 45. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z miasta	71
Wykres 46. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w mieście?	71

Wykres 47. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z miasta	72
Wykres 48. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?.....	72
Wykres 49. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w mieście?.....	73
Wykres 50. Przyczyny braku bezpieczeństwa w mieście	73
Wykres 51. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w mieście?	74